Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 8 октябрь 1974 йил, сешанба ◆ № 235 (16.015). Баҳоси 2 тийин.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ—25 ЁШДА

ЯГОНА МАҚСАД САРИ

ГЕРМАНИЯ БИРЛАШГАН СОЦИАЛИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ

Ўртоқ Эрих ХОНЕККЕРГА

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ КЕНГАШИНИНГ РАИСИ

Ўртоқ Вилли ШТОФГА

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ РАИСИ

Ўртоқ Хорст ЗИНДЕРМАНГА

Азиз ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети, бутун совет халқи Германия Демократик Республикаси ташкил этилганлигининг 25 йиллиги тарихий кунида Германия бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетига, ГДР Давлат кенгашига ва Министрлар Советига, мамлакатингизнинг барча халқига қизғин қардошларча саломини ва самимий қутловларини йўллайди.

Немислар диёрида биринчи ишчи ва деҳқонлар давлатининг барпо этилганлиги немис халқининг тарихий тақдирида кескин бурилиш юз берганлигини билдирибгина қолмай, шу билан бирга Европа марказида ҳам бутун сиёсий вазиятни ўзгартириб юборди. Фашизм билан курашда айниқса кўп қурбон берган халқлар милитаризм ва реакцияни абадий тугатиш, жамият ҳаётини илмий коммунизм принциплари асосида қайта қуриш, қўшни мамлакатлар ва халқлар билан ҳамкорлик ва дўстликдан иборат янги муносабатларни барқарор қилиш каби оғир, лекин олижаноб тарихий бурчни ўз зиммасига олган ёш республикани самимий муборакбод қилдилар.

ГДР ташкил топган ва ривожланган 25 йил мана шу улуғ мақсад сари тинмай олға қараб ғолибона ҳаракат йиллари, Потсдамда белгиланган тинчликсевар демократик принципларни амалга ошириш учун қатъий кураш йиллари бўлди. Республикани ривожлантириш якунлари тинчлик ва социализмнинг барча дўстларини қувонтирмоқда. Сизнинг байрамингиз, азиз ўртоқлар, бизнинг ҳам байрамимиздир. Совет коммунистларининг, совет халқининг байрамидир.

Германия бирлашган Социалистик партияси раҳбарлигида бошқа демократик партиялар ҳамда Миллий фронт ташкилотларининг актив иштироки билан республика ишчилар синфи, кооперативлашган деҳқонлари, халқ зиёлилари жуда катта бунёдкорлик ишини амалга оширдилар. Гражданлар учун кенг демократик ҳуқуқларни, ижтимоий ҳаётнинг барча катта ва кичик масалаларини ҳал этишда уларнинг актив иштирок этишларини таъминлаган социалистик давлатчилик қарор топди ва тобора такомиллашмоқда. Мамлакатнинг ишлаб чиқарувчи кучлари бир неча маротаба ўсди. Шу нарса айниқса муҳимдирки, ГДРнинг бутун ривожланган ишлаб чиқариш потенциали, унинг индустрияси ва қишлоқ хўжалиги, фани ва техникаси тамомила меҳнаткаш халқ манфаатлари учун хизмат қилмоқда. Республиканинг ҳар бир граждани ҳаёт кечириш, ижод қилиш, ўз қобилиятларини ривожлантириш ва рўёбга чиқариш учун муносиб шарт-шароитларга эга.

Социализм учун курашда одамларнинг янги авлоди — ўз билими ва кучини коммунизм тантанаси учун бағишлашга тайёр бўлиб турган, ўз социалистик ватанининг ватанпарварлари, эътиқодли интернационалистлар ўсиб етишганлиги Германия Демократик Республикаси эришган кўпгина муваффақиятлар орасида айниқса катта аҳамиятга эга эканлигини ҳамма тан олмоқда.

Биринчи немис ишчи-деҳқонлар давлати социалистик давлатлар қардошларча ҳамдўстлигининг мустаҳкамланиши билан чамбарчас боғланган ҳолда вужудга келди ва ривожланмоқда. ГДР Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг ишига, ҳар бир қардош мамлакатнинг миллий вазифаларини бажаришга ва уларнинг ҳаммасининг куч-қудратини кўпайтиришга кўмаклашувчи социалистик иқтисодий интеграция программасини амалга оширишга муҳим ҳисса қўшмоқда. Германия Демократик Республикаси Варшава Шартномаси мамлакатларининг ўзаро келишиб олинган ташқи сиёсат йўлини ишлаб чиқиш ва ўтказишда актив роль ўйнамоқда. ГДР империалистик агрессияга қарши, тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун, тинч-тотув яшаш принциплари асосида барча давлатлар ўртасида ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш учун курашда муносиб даражада қатнашмоқда.

Биз шуни мамнуният билан уқтириб ўтамизки, Германия Демократик Республикасининг ва қардош социалистик мамлакатларнинг, бутун прогрессив жаҳон жамоатчилигининг изчиллик ва қатъият билан олиб борган кураши туфайли реакция кучларининг республикани яккалаб қўйишга уринишлари барбод бўлди. Эндиликда ГДРни катта кўпчилик давлатлар тан олди, у Бирлашган Миллатлар Ташкилотида тенг ҳуқуқли ўринни эгаллади.

Германия Демократик Республикасининг коммунистлари, меҳнаткашлари ўзининг 25 йиллигини нишонлаётган халқ давлати эришган ғоят буюк ғалабалар билан фахрланишга тўла ҳақлидирлар. Совет кишилари ҳам бундан фахрланадилар. ГДР эришган муваффақиятларни социализм ишининг муштарак ютуқлари деб биладилар.

Азиз ўртоқлар! Республикангиз ташкил топган кунидан бери ўтган бутун 25 йил мобайнида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Совет давлати немис ишчи-деҳқонлар давлатини ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, мамлакатларимиз ўртасида ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантириш йўлига тинмай амал қилиб келди. Бу ҳамкорликнинг самаралари жамият ҳаётининг барча соҳаларида йилдан-йилга кўпаяверди. Эндиликда бу самаралар ҳар иккала мамлакатимиз ривожининг муҳим омили бўлиб қолди. Совет халқи билан Германия Демократик Республикаси халқи ўртасида дўстлик ва қардошликни мустаҳкамлаш сиёсатини биз бундан кейин ҳам оғишмай ўтказаверамиз. ГДР коммунистлари, меҳнаткашлари ҳам худди шундай йўлдан бораётганликларини, шунга қатъий аҳд қилганликларини юксак даражада қадрлаймиз.

Сизларни қувончли байрам билан яна бир марта қизғин муборакбод қиламиз, Германия бирлашган Социалистик партияси VIII съездининг қарорларини, ривожланган социалистик жамият қуриш тарихий вазифаларини бажаришда сизларга янги-янги катта муваффақиятлар тилаймиз.

Яшасин ва гуллаб яшнайверсин Германия Демократик Республикаси!

КПСС билан ГБСП ўртасида, Совет Иттифоқи билан ГДР халқлари ўртасида дўстлик ва қардошларча ҳамкорлик мустаҳкамланаверсин!

Л. БРЕЖНЕВ Н. ПОДГОРНИЙ А. КОСИГИН.

Орден топширилганидан сўнг Э. Хонеккер Л. И. Брежневни табрикламоқда.

С. Смирнов фотоси («Известия»).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВГА ГДРНИНГ ОЛИЙ МУКОФОТИ ТОПШИРИЛДИ

БЕРЛИН, 6 октябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Хонеккер бугун Нидершенхаузен саройида самимий, ўртоқларча вазиятда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга Германия Демократик Республикасининг олий мукофоти — Карл Маркс орденини топширди.

Олий мукофотни топшириш маросимида ГДР Давлат кенгашининг Раиси В. Штоф, ГДР Министрлар Советининг Раиси Х. Зиндерман, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолари ва аъзоликка кандидатлар, республика ҳукуматининг аъзолари иштирок этдилар. СССР партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари — А. А. Гречко, А. А. Громико, П. М. Машеров, К. Ф. Катушев ўртоқлар, Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. П. Гришкявичус, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари И. В. Архипов, СССРнинг ГДРдаги элчиси М. Т. Ефремов ҳам шу ерда ҳозир бўлдилар. КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари К. В. Русаков ва А. М. Александров иштирок этдилар.

Орденни топшириш маросимида ўртоқ Э. Хонеккер нутқ сўзлади.

Ўртоқ Э. ХОНЕККЕР нутқи

Азиз ўртоқ Леонид Ильич Брежнев!

Азиз совет ўртоқлар!

Азиз ўртоқлар ва дўстлар!

Германия бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитети, Германия Демократик Республикаси Давлат кенгаши ва Министрлар Советининг менга берган топшириғини мен ўзим учун зўр шараф деб ҳисоблайман ва бу топшириқни зўр қувонч билан адо этмоқдаман. Менга Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневга Карл Маркс орденини тақдим этиш топширилди. Социалистик немис ишчи-деҳқонлар давлатининг шу олий мукофотини топширар экан, Германия Демократик Республикасининг партия ва давлат раҳбарлиги марксизм-ленинизм ғояларининг тантанаси учун курашдаги, социалистик давлатлар ҳамдўстлигининг куч-қудрати ва бирлигини мустаҳкамлаш, КПСС билан ГБСП ўртасидаги жанговар иттифоқни, СССР билан ГДР халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳартарафлама қардошларча ҳамкорликни мустаҳкамлаш ишидаги ғоят катта хизматлари учун ўртоқ Леонид Ильич Брежневни шарафламоқда.

Азиз ўртоқ Леонид Ильич, Германия Демократик Республикасининг меҳнаткашлари сизга чуқур ҳурмат ва самимий меҳр-муҳаббат ҳиссиётлари билан тўлиб тошган. Республикамиз халқи ўртоқ Брежневни инсоният тараққиётига йўл очиб беришдан иборат озодлик бурчини мислсиз садоқат билан бажараётган Ленин партияси ва Ленин мамлакатининг етакчи намояндаси деб билади.

Ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг бутун ҳаёти ва бутун революцион фаолиятига Карл Маркс, Фридрих Энгельс ва Владимир Ильич Ленин барча халқларга буюк мақсад — порлоқ коммунистик истиқбол йўлини илмий асосда кўрсатиб берган олижаноб ғоялар чуқур сингиб кетгандир.

Сиз, азиз ўртоқ Леонид Ильич, ўзингизнинг бутун онгли ҳаётингизни инсоният учун энг олижаноб ишга бағишладингиз. Николай Островский коммунистларнинг ролини худди шундай деб жуда аниқ таърифлаган эди.

Сиз социалистик ва коммунистик жамият қуриш учун, тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун олиб борилаётган жуда катта курашнинг ҳамма соҳаларида ўзингизни Ленин типидаги синалган курашчи ва раҳбар эканлигингизни кўрсатдингиз.

Биз, азиз ўртоқ Леонид Ильич, Сизга Германия Демократик Республикамиз тузилганлигининг 25 йиллиги кунида Карл Маркс орденини топширмоқдамиз. Бунинг чуқур маъноси бор. Зотан, социалистик Германия Демократик Республикаси немис ишчилар синфи олиб борган революцион курашнинг ва Улуғ Октябрь социалистик революцияси фарзандлари халоскорлик жасоратининг мевасидир. Улуғ Октябрь социалистик революцияси, Ленин ва у тузган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўзининг ёрқин намунаси ва доимий ёрдами туфайли, немис пролетариатининг революцион кучларига Карл Либкнехт, Роза Люксембург ва Эрнст Тельман бошчилик қилган немис ишчилар синфининг жанговар марксчи-ленинчи партияси — Германия Коммунистик партиясини тузишга кўмаклашдилар.

Совет Армиясининг 1945 йил май ойидаги халоскорлик жасорати бирлашган ишчилар синфи раҳбарлигида меҳнаткаш халқнинг бундан 25 йил муқаддам Германия Демократик Республикасини тузиб, немислар диёрида биринчи социалистик ишчи-деҳқонлар давлатини қуриши учун ҳал қилувчи шароит яратди.

Улуғ Октябрь фарзандлари, Ленин мамлакатининг жангчилари Рейхстаг биноси устига Қизил байроқ тикиб шу билан бизга тинчлик келтирдилар ҳамда бизни фашизмдан халос қилдилар. Шу билан бирга улар Карл Марксни ватанига қайтариб бердилар. Ленин мамлакатида биринчи бўлиб рўёбга чиқарилган Карл Маркс таълимотининг ғолибона мужассамланиши тажрибаси оламшумул аҳамиятга эгадир.

Германия Демократик Республикасининг коммунистлари ва барча меҳнаткашлари синалган ленинчи, халоскор

(Давоми учинчи бетда).

СОЦИАЛИЗМ ҒОЯЛАРИНИНГ ТАНТАНАСИ

БЕРЛИНДА ТАНТАНАЛИ МАЖЛИС

БЕРЛИН, 6 октябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). Бугун бу ердаги Вернер Зееленбиндер номли залда ГБСП Марказий Комитети, ГДР Давлат Кенгаши, ГДР Министрлар Совети ва Миллий фронт Миллий кенгашининг Германия Демократик Республикаси барпо этилганлигининг 25 йиллигига бағишланган тантанали мажлиси бўлиб ўтди.

ГБСП Марказий Комитетининг аъзолари, Давлат кенгашининг аъзолари, халқ палатасининг депутатлари, Миллий фронтга кирувчи партиялар ва оммавий ташкилотларнинг вакиллари, немис ишчилар ҳаракатининг ветеранлари, меҳнат илғорлари, фан ва маданият арбоблари залга йиғилдилар.

ГДРнинг 25 йиллик байрамига келган ГДР билан дўстлик совет жамиятининг делегацияси ҳамда Улуғ Ватан уруши ветеранларининг катта бир группаси ҳам шу ерда.

Мажлис аҳли КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневни, ГБСП Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Хонеккерни, ГДР давлат кенгашининг раиси В. Штофни, ГДР Министрлар Советининг раиси Х. Зиндерманни, совет партия-ҳукумат делегациясининг аъзоларини ўринларидан туриб узоқ давом этган гулдурос қарсаклар билан кутиб олди. ГБСП Марказий Комитетининг аъзолари ва Марказий Комитет аъзолигига кандидатлар, ГДРнинг бошқа партия ва давлат арбоблари улар билан бирга президиумга чиқдилар.

Германия Демократик Республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат гимнлари ижро этилади.

ГБСП Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Э. Хонеккер Германия Демократик Республикасининг 25 йиллигига бағишланган катта нутқ сўзлади. Йиғилиш аҳли уни самимий кутиб олди.

Тантанали мажлисда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев нутқ сўзлади. Йиғилиш аҳли уни ўринларидан туриб узоқ давом этган қарсаклар билан кутиб олади.

Ўртоқ Э. ХОНЕККЕР нутқи

Азиз дўстлар ва ўртоқлар!

Бугун бутун халқимиз шоду-ҳуррамлик ва ифтихор ҳислари билан тўлиб-тошган кундир. Биз Германия Демократик Республикамиз — ҳокимият ишчилар ва деҳқонлар қўлида бўлган ва меҳнаткаш халқ ўз тақдирини ўзи белгилайдиган биринчи герман давлати бунёд этилган куннинг 25 йиллигини байрам қилиб турибмиз. Шонли Совет Армияси халқимизни фашизм зулмидан озод этгандан кейин дастлабки йилларнинг машаққатларини бошдан кечириб 1949 йилнинг ўша 7 октябрь кунида янги, социалистик жамият тузумини қуриш йўлига кирган эдик. Манфур империалистик ўтмишдан абадий юз ўгириб аввал бошданоқ тинчликни сақлаш ва уни мустаҳкам таъминлаш ишига ўз ҳиссасини қўшган давлат ўсиб етишди. Германия Демократик Республикасининг ташкил этилиши немис халқининг шунингдек бутун Европанинг тарихида бурилиш нуқтаси бўлганлигини эндиликда ҳар качонгидан ҳам яхшироқ тушунишмоқда.

Юбилейимиз муносабати билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, бизнинг қалин дўстимиз ва ўртоғимиз Леонид Ильич Брежнев бизга меҳмон бўлиб келганлигидан хурсандмиз.

Азиз ўртоқ Леонид Ильич, кеча совет партия-ҳукумат делегацияси Берлинга келиши билан пойтахтимиз аҳолиси Сизни ва делегацияни шодиёна кутиб олганлиги партияларимиз, давлатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги чуқур қардошлик алоқаларининг яна бир ифодаси бўлди. Биз Сизни — халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг авангарди бўлмиш Ленин партиясининг намояндасини табриклаймиз. Биз коммунизм қураётган ва КПСС-нинг XXIV съезди эълон қилган улуғ Тинчлик программаси амалга ошириб борилган сайин дунёни тубдан қайта қураётган совет халқининг вакили бўлмиш Сизга «Хуш келибсиз» деймиз. Шу билан бирга доимо кўпайиб бораётган содиқ дўстлар совет халқи томонига ўтмоқда. Бизнинг социалистик Германия Демократик Республикамиз ҳам абадий шундай дўстлар қаторида туради. Шу тантанали мажлисда Совет Иттифоқи ва бошқа қардош партияларнинг вакиллари қатнашаётганлигидан фойдаланиб, бугун Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети, ГДР Давлат кенгаши ва Министрлар Советининг қарорига биноан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ва «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотининг лауреати ўртоқ Леонид Ильич Брежневга марксизм-ленинизм ғояларининг тантанаси учун курашдаги, социалистик ҳамдўстлик қудрати ва бирлигини мустаҳкамлаш учун, КПСС билан ГБСП ўртасидаги жанговар иттифоқни, Совет Иттифоқи билан ГДР халқлари ўртасида дўстлик ва қардошларча ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлаш ишидаги ғоят катта хизматлари учун Карл Маркс ордени топширилганлигидан ниҳоятда хурсанд ва мамнун бўлганлигимизни изҳор этишни истардик. Азиз Леонид Ильич, Сизга бутун қалбимиздан қутловларимизни айтишга рухсат бергайсиз.

Германия Демократик Республикасининг чорак асри — халқимиз социализм асрига, ижтимоий турмушни тубдан янгилаш асрига, халқимиз ишчилар синфи ва ишчилар партиясининг раҳбарлиги остида дунёни революцион ўзгартириш ишида актив қатнашаётган асрга кирган йиллардир, деб давом қилди ГБСП Марказий Комитетининг биринчи секретари. Немис ишчилар синфининг энг яхши фарзандлари шундай келажак учун. Маркс, Энгельс, Лениннинг енгилмас ғоялари

(Давоми иккинчи бетда).

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқ Хонеккер!

Германия бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг ҳурматли аъзолари!

Германия Демократик Республикаси халқ палатасининг ҳурматли депутатлари, Миллий фронти Миллий кенгашининг аъзолари!

Азиз ўртоқлар ва дўстлар!

Бугун биз ғоят чуқур тарихий аҳамиятга эга бўлган санани нишонлаш учун тўпландик.

Карл Маркс билан Фридрих Энгельснинг ватанида биринчи ишчи-деҳқон давлатининг вужудга келиши жаҳон социализмининг Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабаси инсоният учун очиб берган йўлдан ривожланишида муҳим босқич бўлиб қолди.

Дарҳақиқат шундай, чунки бу воқеа мамлакатингиз меҳнаткашлари тақдирида туб бурилиш бўлганлигини, улар милитаризм ва фашизмга қарши, социалистик идеалларнинг тантанаси йўлидаги революцион курашда ғалаба қозонганлигини билдирар эди.

Дарҳақиқат шундай, чунки бу воқеа социалистик мамлакатлар ҳамдўстлиги муштарак потенциали анча кўпайганлигини билдирар эди.

Дарҳақиқат шундай, чунки бу воқеа Европа тарихида, қитъадаги халқаро муносабатлар ривожида жуда катта принципиал аҳамиятга эга эди.

Дарҳақиқат шундай, чунки сизларнинг саноат жиҳатидан ривожланган мамлакатда социализм қуриш тажрибангиз маркcча-ленинча фикрни анча бойитди, капитал мамлакатларидаги синфдош қардошларимиз учун ҳам яхши омил бўлиб хизмат қилади.

Владимир Ильич Ленин немислар диёрида социалистик тузумнинг ғалабаси коммунистларнинг муштарак иши учун нақадар муҳимлиги тўғрисида неча марталаб гапирган эди, унинг гаплари тўғрилигини турмуш тўла-тўкис исботлади.

Шу боисдан ҳам сизларнинг республикангиз юбилейини Совет Иттифоқи ва бошқа қардош мамлакатларнинг меҳнаткашлари сизлар билан биргаликда нишонлаётганликлари тушунарлидир. Бу юбилей ҳаммамизнинг умумий байрамимиз, фашизмга қарши ҳаёт-мамот жанги олиб борган, тинчликни қаттиқ туриб ҳимоя қилган, демократия ва социализм идеалларининг тантанаси учун курашган ва курашаётган барча кишиларнинг байрами бўлиб қолди.

Мен Германия Демократик Республикасининг 15 йиллиги ва 20 йиллиги байрамларида СССР партия-ҳукумат делегациясига бошчилик қилиш шарафига муяссар бўлган эдим. Шу юбилейларнинг ҳар бири тараққиёт йўлидан қилаётган ҳаракатингизнинг янги босқичи билан нишонланди. Мана энди 25 йиллик юбилей нишонланмоқда. Сизлар бу юбилейни чинакам улкан ютуқлар билан кутиб олмоқдасиз, бу ютуқлар ҳақида ўртоқ Эрих Хонеккер бу ерда батафсил гапириб берди. Бу ютуқлар билан ҳар қандай мамлакат, ҳар қандай халқ ҳақли равишда фахрланиши мумкин.

Сизлар қилган ишни баҳоламоқ учун тарихга назар ташламоқ лозим.

Асрлар давомида Германиянинг ҳукмрон синфлари жабр-зулм ва ирқий устунлик идеологиясини тарғиб қилиб келдилар. Уларнинг агрессив сиёсати қўшни мамлакатлар халқларининггина эмас, шу билан бирга немисларнинг ўз тақдирига ҳам оғир юк бўлиб тушди. Шу ердан, Европа қитъасининг марказидан қирғин урушлари бошланиб турди, Германиянинг шарқидаги ва ғарбидаги мамлакатларнинг тинч шаҳар ва қишлоқлари ёнғин алангасида қолаверди. Ҳар сафарги қонли тўқнашувдан кейин, иккала томон янги-янги қурбонлар бергандан кейин адоват ва ғанимлик кучаяверди. Таъбир жоиз бўлса, ўзаро нафрат бисоти тўпланаверди. Европа халқлари, шу жумладан немис халқи

(Давоми иккинчи бетда).

ШОНЛИ САНА ШАРАФИГА ГДР ПОЙТАХТИДА ҲАРБИЙ ПАРАД

БЕРЛИН, 7 октябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). Бугун Германия Демократик Республикаси ҳаётида унутилмас кун. Роппа-роса 25 йил муқаддам, 1949 йил 7 октябрда Германия тарихида биринчи марта ишчи ва деҳқонларнинг социалистик давлати эълон қилинган эди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет партия-ҳукумат делегациясининг тантаналарда қатнашаётганлиги байрамга алоҳида аҳамият касб этмоқда. Бўлиб ўтган тантанали мажлисда Э. Хонеккер ва Л. И. Брежнев ўртоқлар нутқ сўзладилар. Бу тантанали мажлис ГБСП ва КПСС, Германия Демократик Республикаси ва Совет Иттифоқи бузилмас қардошларча дўстлигининг ёрқин намойишига айланди.

Бугун неча ўн минглаб меҳнаткашлар Карл Маркс аллеейида тўпландилар. ГДР пойтахтининг аҳолиси бу аллеейни Берлиннинг биринчи социалистик кўчаси деб атайди. Бу кўча Республика ташкил этилганлигининг дастлабки йилларида қурилган эди.

ГДРнинг 25 йиллиги муносабати билан бу ерда миллий халқ армиясининг муради бўлиб ўтди.

Минбарда ГБСП Марказий Комитетининг аъзолари, халқ палатасининг депутатлари, немис ишчилар ҳаракатининг ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорлари, фан ва маданият арбоблари, ГДР миллий халқ армиясининг генераллари ва офицерлари бор эди. Совет жамоатчилигининг Байрамга келган делегацияси, Улуғ Ватан уруши ветеранларининг катта группаси, Республиканинг бошқа меҳмонлари ҳам шу ерда ҳозир бўлдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев, ГБСП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Хонеккер, ГДР Давлат Кенгашининг раиси В. Штоф, ГДР Министрлар Советининг раиси Х. Зиндерман, Совет делегациясининг аъзолари — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри А. А. Гречко, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари П. М. Машеров, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, Литва Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари П. П. Гришкявичус, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Архипов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР-нинг ГДРдаги элчиси М. Т. Ефремов, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар, ГДР Давлат Кенгашининг аъзолари марказий минбарга чиқадилар. Йиғилганлар уларни гулдурос, давомли қарсаклар билан, табрик хитоблари билан кутиб оладилар.

Эрталаб соат 10.00. ГДР Давлат гимни ижро этилади. Парадни қабул қилувчи — ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР миллий мудофаа министри армия генерали Г. Гофман Карл Маркс аллейига кириб келади. Министр парад қўмондонининг рапортини қабул қилади, парадга саф тортиб турган қўшинлар олдидан ўтиб, жангчиларни Германия Демократик Республикасининг байрами билан қутлайди.

Ҳарбий ўқув юртларининг тингловчилари парадни бошлаб берадилар. Қуролли кучлар барча турларининг бўлинмалари шаҳдам қадамлар билан саф тортиб ўтадилар, ҳарбий техника кўрсатилди. Берлиндаги ҳарбий парад ГДР миллий халқ армияси Варшава Шартномасига аъзо бўлган мамлакатларнинг қардош армиялари билан елкама-елка туриб республика меҳнаткашларининг социалистик ғалабаларини ҳимоя қилишга, тинчлик посбонлигида туришга тайёр эканлигини намойиш қилди.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ—25 ЁШДА

ЎРТОҚ Э. ХОНЕККЕР НУТҚИ

(Боши биринчи бетда)

амалга ошмоғи учун курашиб келдилар. Социализм—зиндонларда ва қамоқ лагерларида, интернационал бригадаларда, подпольеда ва муҳожирликда антифашист қаршилик ҳаракати курашчиларини илҳомлантириб келган мақсаддир. Инсонпарварлик ва тараққиёт тарафдорлари мана шу келажак тўғрисида орзу қилган ва шунинг учун курашган эдилар. Бизнинг ишчи ва деҳқон социалистик давлатимиз ҳам жонли воқелиги билан шу олижаноб васиятларни бажариб келмоқда. Бу васиятлар Вильгельм Либкнехт ва Август Бебель, Клара Цеткин ва Франц Меринг, Карл Либкнехт ва Роза Люксембург, Эрнст Тельман, Вильгельм Пик ва Отто Гротеволь, Вальтер Ульбрихт, Герман Матерн ва Отто Бухвиц каби унутилмас революционерларнинг васиятларидир.

Германия Демократик Республикасининг чорак асри — қаттиқ меҳнат қилиш, синфий курашда чиниқиш ва синов йилларидир. Шу йиллар мобайнида ишчилар синфи, кооператор деҳқонлар, зиёлилар ва барча меҳнаткашларнинг вакиллари, миллий фронтда бирлашган халқимизнинг ҳамма кучлари катта-катта ишлар қилди. Ўшанда ўйлаганларимизни амалга ошириш осон иш бўлади деб ҳеч ким ҳисоблама- [illegible]

раётган эканмиз, совет халқининг қаҳрамонона кураши халқимизни фашизмдан озод этиб, унга тараққиёт йўлига кириш имкониятини очиб берган муҳим бир тарихий ҳақиқатни алоҳида таъкидлаб ўтмоқчимиз. Германия Демократик Республикамиз Советлар мамлакатининг қардошларча иттифоқи туфайли тараққий этди ва уни шу иттифоқсиз тасаввур этиб бўлмайди. Сиёсатимизнинг шу бузилмас принципи немис ишчилар синфи энг яхши кишиларининг курашида чуқур илдиз отган. Бу кишилар Улуғ Октябрь социалистик реолюциясидан бери инсониятнинг келажагини акс эттирувчи Ленин партияси ва давлатига садоқатини намойиш қилиб келди. Улар 1945 йил мана шу руҳда халқимизнинг ақлида ва қалбида Совет Иттифоқи билан дўстликни чуқур илдиз оттириш учун киришдилар. Совет Иттифоқи билан буюк дўстлик ғояси дастлаб бошлаган ишларимизга йўлдош бўлди, давлатимизни қуришга пойдевор бўлди. Бундан ташқари Германия Демократик Республикаси ҳозир мана шу дўстлик туфайли ва социалистик ҳамдўстликнинг ажралмас таркибий қисми бўлгани ҳолда тинчликни энг қудратли ва таъсирли кучи — ер куррасининг уч қитъасида ғоят мустаҳкамланган социализм кучининг составига кирган. Германия Демократик Республикаси билан Совет [illegible]

[illegible]

ли ривожланиб, халқаро сиёсатга ўтказувчи таъсири зўрайиб борган сари тинчлик шу қадар мустаҳкам ва пухта бўлиб бориши факти билан аллақачондан бери белгиланиб келмоқда.

Замонамизнинг характерини белгилаб берувчи социализм билан капитализм ўртасидаги муқаррар кураш миллион-миллион кишиларнинг ва улар астойдил қилаётган меҳнат самараларининг жаҳон атом уруши алангасида йўқ бўлиб кетишига олиб келишига йўл қўйиб бўлмайди.

ГДР ташкил этилганидан бери унинг ташқи сиёсати мустаҳкам тинчликни таъминлашдек улуғвор бир мақсадга эришувга қаратилиб келмоқда. Германия Демократик Республикасининг 25 йиллиги — Совет Иттифоқи теварагида жипслашган социалистик давлатларнинг бутун дунёдаги кенг халқ оммаси билан иттифоқда изчил олиб бораётган кураши туфайли эришилган ва тинчликда ўтган 25 йил бўлди.

Шуни мамнуният билан айтишимиз мумкинки, тинч-тотув яшаш сиёсати тобора турли ижтимоий тузумдаги давлатлар ўртасидаги муносабат нормасига айланиб бормоқда. Оғир ва хавфли «совуқ уруш» давридан сўнг халқаро кескинликни юмшатиш палласини бошлашга муваффақ бўлинди. Бу яхшиланиш халқаро муносабатлар иқлимига муҳим таъсир кўрсатаётганлиги тинчликни сақлашдан манфаатдор бўлган ҳар бир кишига равшан кўриниб турганлиги жиҳатидан ҳам СССР билан АҚШ ўртасида муносабатлар яхшиланишига эришилганлигига шу муносабат билан катта аҳамият бермоқдамиз. Иттифоқчиларимиз билан биргалашиб, Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш унда қатнашувчи ҳамма давлатларнинг манфаатларини кўзлаб, чўзиб юборилмай, юксак даражада ўтказилмоғи ва ижобий натижаларга эришмоғи учун ҳаракат қиламиз. Республикамиз қуролсизланиш борасида қўйилаётган конструктив қадамларни актив равишда қўллаб-қувватлайди.

СССР ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа давлатлар билан қардошларча иттифоқимизни муттасил мустаҳкамлаб бориш Германия Демократик Республикаси ташқи сиёсатининг бундан буён ҳам негизи бўлиб қолаверади, деди Э. Хонеккер.

Биз империализм ва мустамлакачилик истибдодини улоқтириб ташлаб, ўзининг тараққиёт йўлини танлаб олган Осиё, Африка, Яқин Шарқ ва Латин Америкасидаги халқлар билан муносабатларимизни доимо чуқурлаштириб бормоқдамиз. Шу билан бирга, биз капиталистик мамлакатлар билан ўзаро манфаат, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик, суверенитет ва территориал бутунликни ҳурмат қилиш принципларига мувофиқ муносабатларимизни ҳам ривожлантириб бормоқдамиз. ГДРнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига тенг ҳуқуқли аъзо бўлиб кирганлиги бунинг учун янги қулай имкониятлар очиб берди.

Социалистик Германия Демократик Республикасининг капиталистик Германия Федератив Республикаси билан ўзаро муносабатларга келганимизда эса тузилган шартномалар ва битимлар муносабатларни нормаллаштириш йўлида бундан кейинги ижобий натижаларга эришмоқ учун ҳамма шарт-шароитларни яратди. Бунинг учун мавжуд имкониятлар ҳали тугаган эмас, дейиш мумкин. Бу эса иккала томоннинг тайёр туриб, яхши истак билдириши зарурлигини тақозо қилади, албатта. Биз ГДР билан ГФР ўртасидаги оқилона муносабатлар иккала Герман давлатига фойда келтириб қолмасдан бутун Европада кескинликни янада юмшатиш процессига ҳам ҳаф бермоғи лозим деган фикрга амал қиламиз.

Ҳозирги вазифа, деб таъкидлади Э. Хонеккер, тинчликни таъминлаш борасида эришилган натижаларни янада стабиллаштиришдан иборатдир.

Агрессив империалистик доираларнинг тинчлик ҳамда кескинликни юмшатиш ишига қаршилик қилиши мультинационал концернлар, айниқса ҳарбий-саноат капиталининг фойда орттириш ва экспансияга интилиши билан боғланган. Аммо бундай концернларнинг Хитой Халқ Республикасидаги ҳозирги раҳбарлар билан тобора очиқ чатишуви кескинликнинг юмшатилишига муҳолиф бўлган шу позиция учун қулай муҳит бўлиб хизмат қилаётганлигини пайқамаслик мумкин эмас. Кейинги вақтларда Пекиннинг ҳукмрон доиралари НАТО блоки билан Европа иқтисодий ҳамжамиятининг реакцион доираларига кўрсатаётган мададида бу нарса айниқса очиқ-равшан намоён бўлмоқда. Аммо биз халқларнинг ҳақиқий манфаатлари, шу жумладан Хитой халқининг ҳақиқий манфаатлари пировардида тантана қилишига ишонамиз. Бизни бутун дунёда эркинлик, демократия ва социализм учун ҳамма курашчилар билан самимий бирдамлик ҳис-туйғулари боғлаб турганлигини яна бир карра таъкидламасдан ишчи-деҳқон давлатимиз тўғрисида гапириб бўлмайди, деб давом қилди Э. Хонеккер. Халқимиз, айниқса ёш авлод орасида пролетар интернационализми ва антиимпериалистик бирдамлик руҳи яшамоқда.

Бугунги кунда социалистик давлатимизнинг эртанги ва ундан кейинги кунларига, иккинчи чорак асрига назар ташлаймиз, деди Э. Хонеккер. Республикамиз бошқа ҳамма қардош давлатлар билан тобора кўп томонлама боғланган ҳолда коммунизм йўлидан собитқадам ташлаб олға бораверади. Ривожланган социалистик жамият қуриш учун ҳали кўп йиллар қаттиқ меҳнат қилишга тўғри келади. Социал-иқтисодий тараққиёт нечоғлик олға боравергани сари, Лениннинг янада юксак даражадаги меҳнат унумдорлиги пировардида янги ижтимоий тузум ғалабаси учун ҳал қилувчи омил бўлади, деб айтган сўзлари тобора актуал бўлиб бораверади. Шундай қилиб, келажак бизга юксак талаблар қўяди. Социализм фазилатларини фан-техника революцияси талаблари билан қўшиб олиб бориш вазифасини назарий кўламда чуқурроқ тасаввур этиб, амалда ҳал этиш зарур. Республикамиз Совет Иттифоқи теварагида жипслашган халқлар оиласининг аъзоси сифатида мана шу улкан ярагувчилик жасоратида қатнашмоқда.

Биз Германия Бирлашган социалистик партиясининг IX съезди сари бораяпмиз. Бепоён истиқболларга назар ташлар эканмиз, олдимизга қўйилган вазифаларни амалга ошириш мамлакатимиз меҳнаткашларидан ҳамма ижодий кучларини сарфлашлари кераклигини талаб қилишини яхши биламиз. Шунингдек, келажакда социалистик давлатларимизнинг иқтисодий ва социал жиҳатдан яқинлашуви янада қалин бўлишини ва Ленин мамлакати раҳнамолигидаги бу ҳамдўстлик ҳақиқатда тарихий аҳамиятдаги вазифаларни ҳал этувчи кучга эга эканлигини ҳам биламиз.

Ўртоқ Э. Хонеккер 1949 йилнинг октябрида Вильгельм Пик Германия Демократик Республикасининг биринчи президенти қилиб сайланган кунда унинг, — тарих ҳукми олдида виждон пок бўлиши учун ҳамиша буюк тарихий вазифалар даражасида бўлайлик, деган чақириғини эслатиб, пировардида бундай деди:

Ўтган 25 йил мобайнидаги ўй-фикр ва хатти-ҳаракатларимизни мана шу чақириқ белгилаб берди. Ўз халқимиз олдидаги ва жаҳон революцион ҳаракати олдидаги бурчимизни бундан буён ҳам мана шу руҳда бутун куч-қувватларимизни сарфлаб бажаришга ҳаракат қилаверамиз. Биз Совет Иттифоқи теварагида жипслашган социалистик давлатлар ҳамдўстлиги олдида зиммамиздаги масъулиятни оқлаш учун ҳамма ишларни қилишга тайёрмиз.

Яшасин социалистик Германия Демократик Республикамиз!

(Ўртоқ Э. Хонеккернинг нутқи қарсаклар билан бир неча марта бўлиниб турди).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

(Боши биринчи бетда).

бошига ҳам даҳшатли кулфатлар солган фашизм Германия империализми келтириб чиқарган иллатнинг разилона юқори чўққиси бўлди. Иккинчи жаҳон урушидаги фашистлар агрессияси Германия билан бошқа мамлакатлар ўртасидаги ихтилофни янада кўпроқ кучайтирди.

Биз, коммунистлар, шуни зўр мамнуният туйғуси билан қайд қила оламизки, бу чигал масалани айни социализм ва фақат социализмгина ҳал эта олди. Дунёда биринчи социалистик давлат сиймосидаги социализмгина жанг майдонларида фашизмнинг қора кучларини тор-мор этишда ҳал қилувчи роль ўйнади. Айни социализм ва фақат социализмгина ГДР халқининг хоҳиш-иродасига мувофиқ унинг тақдирини белгилашда реакция, агрессия ва урушнинг ажал ўпқонидан чиқариб олди, уни Европада тинчликни мустаҳкамлашнинг муҳим омилларидан бири қилиб қўйди.

Совет Армияси фашизмни тор-мор қилиб, Европадаги бошқа халқлар қатори немис халқини ҳам озод этди. Ленин партияси, Советлар мамлакати немис меҳнаткашларига тинчлик ва дўстлик қўлини узатди. Тельман партияси эса ўз халқининг турмушини янги, одилона ва инсонпарварлик негизларида қайта қуришдек қийин ва олижаноб вазифани ҳал этишга киришди.

Германия бирлашган Социалистик партиясининг сиёсий, социал ва маданий фронтлардаги ҳозирги ғалабаларида Карл Либкнехт, Роза Люксембург, Эрнст Тельман ва бошқа кўпгина довюрак интернационалист курашчилар руҳи ва дилининг зарралари бор.

Бугун биз «дастлабки соат активистлари» деб аталган кишиларни ҳам эсламай ўта олмаймиз. Бу одамлар уруш окопларидан Совет Армиясининг солдатлари билан бирга келдилар, фашизмга қарши подпольедан, фашистлар қамоқ лагерларининг тиконли симлари орасидан келдилар. Улар Германия Компартиясининг бебаҳо тажрибасини, халқаро коммунистик ҳаракатда ишлаш тажрибасини ўзига сингдирган кишилар эди. Ўша йилларда Шарқий Германияда бўлган барча энг яхши ва софдил кишилар уларнинг теварагига жипслашдилар.

ГДР бешигини тебратганларнинг кўплари ҳозир орамизда йўқ. Аммо Вильгельм Пик, Вальтер Ульбрихт, Отто Гротеволь ва немислар диёрида социализм қуриш тарихига шонли саҳифалар ёзган бошқа кўплаб коммунистлар ҳамда партиясизларнинг порлоқ номлари авлодлар хотирасида абадий сақланиб қолади.

Республика ўз муваффақиятларига коммунистлар ва аввало коммунистлар туфайли, ишчилар синфининг авангарди туфайли эришди. Германия Бирлашган социалистик партиясининг марксизм-ленинизм принциплари ва идеалларига доимий садоқати империализм ва нацизм мажруҳ ҳолга келтириб қўйган мамлакатни қайта ўзгартириш йўлидаги жуда катта қийинчиликларни бартараф этиб, социализм қуришга куч-қувват бахш этди.

ГДР ишчилар синфи ва барча меҳнаткашлари марксчи-ленинчи партиянинг раҳбарлик роли ижтимоий ўзгартишларни муваффақиятли ўтказишнинг белгиловчи бош омили эканлигига ўз тажрибаларида ишонч ҳосил қилдилар. Бошқа социалистик мамлакатлар каби сизнинг мамлакатингиз тажрибаси ҳам буни ҳеч инкор қилиб бўлмайдиган тарзда исботлади.

Империалистик доиралар сизнинг республикангизни барбод этишга, унинг Европа тупроғида мустаҳкам ўрнашиб олишига имкон бермасликка, ГДРнинг суверен давлат сифатида халқаро миқёсда танилишига йўл қўймасликка нақадар жон-жаҳдлари билан уринганликлари ҳаммага маълум.

Аммо бу уринишларни қардош социалистик давлатларнинг биргаликдаги куч-ғайратлари улоқтириб ташлади. ГДРни халқаро ҳуқуқ асосида эътироф қилиш тўғрисидаги талаб Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатларнинг ташқи сиёсатга доир ҳамма программавий ҳужжатларига, коммунистик партияларнинг Европа ва халқаро кенгашлари қарорларига энг муҳим мақсадлардан бири сифатида киритилиб келинди. Унинг эътироф этилиши учун кураш КПСС XXIV съезди Тинчлик программасининг асосий моддаларидан бири эди. Ниҳоят, рўёбга чиқиши муқаррар бўлган иш содир бўлди. Немис меҳнаткашларининг тарихда биринчи давлати — Германия Демократик Республикасини ҳозир аслида бутун дунё расмий равишда таниди. У Бирлашган Миллатлар Ташкилотида ўзининг қонуний ўрнини олди.

Ҳозир Германия Демократик Республикаси — бақувват ва гуллаб-яшнаб турган социалистик давлатдир, халқаро ҳаётнинг актив ва обрўли қатнашчисидир. Социалистик дунёдаги барча миллатлар ўз немис ўртоқларининг ютуқлари билан қардошларча фахрланадилар. Бу—фожиали воқалар зулмати оша, машаққатли йиллар азоб-уқубатлари оша узоқни кўра олганларга, ўзининг бутун кучи, бутун ғайратини ГДР халқининг одилона социалистик келажагини қуришга бағишлаганларга энг яхши мукофот эмасми, ахир! Бу — тинчлик ҳамда миллатлараро ва инсоний муносабатларга олий ҳимматлик бахш этувчи буюк омил бўлган социализм фойдасига хизмат қилувчи ажойиб далил-исбот эмасми, ахир!

Шу муносабат билан мана шулар беихтиёр эсга тушади. Буржуа мамлакатларининг ҳукмрон доиралари Совет давлатини кўп йиллаpгача тан олишни истамадилар. Тан олишга тўғри келди. Германия Демократик Республикасини тан олишни истамаган эдилар, тан олишга тўғри келди. Вьетнам Демократик Республикасини тан олишдан бош тортдилар. Вьетнам халқи ўзининг қаҳрамонона кураши билан эндиликда бутун дунё миқёсида танилишга сазовор бўлди. Айрим кимсалар социалистик Кубани иқтисодий ва сиёсий қамал қилиш, тан олмаслик сиёсатига шу пайтгача ҳам ёпишиб келмоқдалар. Биз комил ишонч билан айтамизки, тан олишга тўғри келади!

Ниҳоят, тарихдан шундай бир оддий сабоқни чиқариб олиш пайти келмадимикин: социализм сари ҳаракат — объектив жараёндир. Бу жараён халқларнинг хоҳиш-иродасини, ижтимоий ривожланишнинг ички эҳтиёжларини ифодалайди. Уни тўхтатиб бўлмайди. Истаса-истамаса — бу билан ҳисоблашишга тўғри келади.

Социализм немислар диёрида ажойиб куртаклар ёзди. Мамлакатингизнинг ривожланиш суръатиёқ буни кўрсатиб турибди. Мамлакатингиз 25 йил ичида ўз саноат ишлаб чиқаришини саккиз баравар кўпайтириб дунёда иқтисодий жиҳатдан энг ривожланган ўн давлат орасида мустаҳкам ўрин олиб турибди.

Лекин, ҳар ҳолда, асосий нарса бу эмас. Германия илгари ҳам индустриал давлат эди. Бироқ, социалистик ГДРдагина мамлакатнинг чин хўжайинлари бўлиб қолган меҳнаткашларнинг турмуш шароитларида туб ўзгартишларни амалга оширишга муваффақ бўлинди. Эксплуатацияга барҳам берилди, ишлаб чиқариш воситаларининг хусусий мулклиги тугатилди. Шундай шароитда асосий вазифани —муносиб ижтимоий-фойдали меҳнат қилишга бўлган реал ҳуқуқни таъминлаш, ишсизликни батамом ва бутунлай тугатиш, меҳнаткашларни шу даҳшатли хавфдан халос қилиш, уларга бир хил меҳнат учун баббаравар ҳақ олишни таъминлаш биринчи марта мумкин бўлиб қолди. Социалистик ГДРдагина текин медицина хизмати гарантиялаб қўйилганлигини, ҳатто энг қиммат турадиган ва мураккаб даволаш учун ҳам бемор бир пфенниг ҳам тўламаслигини барча гражданлар биладилар. Социалистик ГДРдагина меҳнаткашлар ўз болаларига қайси маблағ ҳисобига маълумот бериш ташвишидан халос қилинган: мактабларда, техникумларда, институт ва университетларда таълим олиш мутлақо текин, студентларнинг жуда кўпчилиги эса давлатдан стипендия олиб турибди. Илгари ҳеч қачон немис университетларида ва ҳамма типдаги олий мактабларида ишчи ва деҳқонларнинг ҳозир ГДРда бўлганидек кўп болалари таълим олмаган эди. Шуларнинг ҳаммаси ва бошқа яна кўп нарсалар социализмнинг реал афзаллиги, немис социалистик давлатининг реал ғалабаларидир, ўртоқлар. Ўзининг социалистик ватани билан фахрланадиган, коммунизм ғояларига садоқатли, ўз давлатининг фаровонлиги тўғрисида ғамхўрлик қилишни қардош мамлакатларнинг бутун ҳамдўстлиги манфаатларидан ажратмайдиган янги тарздаги инсон вояга етганлиги социализмнинг энг муҳим ғалабаси эканлиги шубҳасиз. Азиз немис ўртоқлар, сизлар шонли йўлни босиб ўтдингиз ва бу билан тўла ҳақли равишда фахрланишингиз мумкин. Шу тарихий кунда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматидан энг самимий, сидқидил табрикларни қабул этгайсизлар. 250 миллионли совет халқидан Германия Демократик Республикасининг халқига қизғин қардошлик саломи ва энг яхши тилаклар йўллайман!

(Ўртоқ Л. И. Брежнев, гулдурос, давомли қарсаклар остида КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг табрикномасини тантанали мажлис президиумига топширди. Залда давомли қарсаклар бошланади. Ҳамма ўрнидан туради.)

Азиз дўстлар!

Социалистик жамиятнинг келажакка комил ишонч билан интилиши — унинг ўзига хос энг муҳим белгисидир. Ҳозир сизларнинг бутун фикри-зикрингиз ва ишларингиз ривожланган социализм қуриш соҳасида Германия бирлашган Социалистик партиясининг VIII съезди ўртага қўйган вазифаларни ҳал этишга бўйсундирилганини биламиз.

Сизларда ўз режаларингизни рўёбга чиқариш учун зарур нарсаларнинг ҳаммаси бор. Салмоқли ишлаб чиқариш базаси, фан ва техника юксак даражада ривожланганлиги, хўжаликни юритиш ва экономикани бошқаришнинг пухта ишловчи механизми, аъло даражадаги мутахассисларнинг катта отряди, меҳнаткашларнинг юксак малакаси ва уюшқоқлиги, ниҳоят, мамлакатда ҳукм сураётган сиёсий муҳит, республика миллий фронтининг барча ташкилотлари, ишчилар синфи ва бутун республика халқининг танилган авангарди — икки миллионли коммунистлар партияси теварагига жипслашганлиги, партия раҳбарларининг, унинг Марказий Комитетининг ва ўз халқининг содиқ фарзанди, чиниққан антифашист, халқаро коммунистик ҳаракатнинг таниқли арбоби Эрих Хонеккер бошчилигидаги Марказий Комитет Сиёсий бюросининг юксак обрў-эътибор қозонганлиги бунинг гаровидир.

Социализм ва коммунизм учун курашнинг ярим асрдан кўпроқ тажрибасига эга бўлган бизнинг халқимиз, партиямиз сизнинг партиянгиз, халқчил давлатингиз ўз олдига қўяётган вазифаларнинг кўлами ва мураккаблигини яхши тушунадилар. Шунинг учун ҳам биз сиз, азиз дўстларга энг катта муваффақиятларга эришишингизни қардошларча чин кўнгилдан тилаймиз.

Бу йил ва келгуси йил—бир қанча қардош мамлакатларда халқ ҳокимияти ўрнатилганлигининг шонли юбилейлари нишонланадиган йиллардир. Улар ўз юбилейларини ижтимоий, иқтисодий ва маданий ривожланишнинг турли соҳаларида ажойиб натижалар билан кутиб олаётганликлари қувончлидир. Капиталистик дунёдаги иқтисодий, социал ва сиёсий беқарорлик мислсиз даражада кескинлашиб кетган бир пайтда бу натижалар айниқса яққол кўзга ташланиб турибди.

Биз шунга аминмизки, социалистик давлатларнинг ҳар томонлама ҳамкорлиги кенгайиб, чуқурлашиб борган сари, уларнинг жипслиги мустаҳкамланган сари янги тузумнинг афзалликлари тобора тўлароқ намоён бўлаверади. Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги муносабатлар айни шу йўлдан ривожланиб бормоқда. Иккала партиямиз — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Германия бирлашган Социалистик партиясининг жанговар ўртоқларча ҳамкорлиги тўхтовсиз чуқурлашиб, мустаҳкамланиб бормоқда. Иккала мамлакатимиз халқлари ҳамма соҳаларда хилма-хил алоқалар ва ҳамкорликларнинг мустаҳкам иплари билан боғланганлар, бу алоқа ва ҳамкорликда миллион-миллион кишилар қатнашмоқда. ГДР кўпдан бери СССРнинг энг йирик иқтисодий шерикларидан бири бўлиб келмоқда. У — салмоқли, ишончли, ўз мажбуриятларини виждонан бажарувчи шерик эканлигини бизнинг одамларимиз тажрибадан биладилар. Республика халқ хўжалигини хом ашё, техника ва бошқа маҳсулотлар билан таъминлашда биз ҳам бераётган кўмак ГДРда ижобий баҳоланаётганлигини ҳам биламиз.

Ҳозир қардош мамлакатларнинг социалистик иқтисодий интеграция доирасидаги кўп томонлама ҳамкорлиги тобора каттароқ аҳамият касб этмоқда. Ишлаб чиқаришни кооперациялашга ҳам, биргаликда планлаштиришга ҳам, коллектив илмий тадқиқотларга ҳам алоқадор бўлган лойиҳаларни рўёбга чиқаришга биз ҳозирнинг ўзидаёқ амалий равишда киришдик. Бунда машинасозлик сифатини ва техникавий даражасини ошириш, ёқилғи — хом ашё базасини ривожлантириш, жаҳон социалистик бозоридаги айрим тур маҳсулотлар етишмаслигини тугатиш сингари катта проблемалар биринчи ўринга чиқиб қолмоқда.

Бошқа қардош мамлакатлар билан биргаликда Германия Демократик Республикаси шу проблемаларни ҳал этишда, социалистик ҳамдўстликнинг фан-техника тараққиёти олдинги марраларига чиқиб олишини таъминлашга муносиб ҳисса қўшишига шубҳам йўқ.

Биз Совет Иттифоқида совет экономикасини ривожлантириш бу соҳада қандай аҳамиятга эга эканлигини яхши тушунамиз. Мамлакатимиз ишчилари, колхозчилари ва зиёлилари партия XXIV съездининг социалистик ишлаб чиқаришни юксак суръатлар билан ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш ва шу асосда халқ фаровонлигини янада оширишга эришиш тўғрисидаги қарорларини муваффақиятли бажариш учун зўр завқ-шавқ билан меҳнат қилмоқдалар, меҳнат унумдорлигини ва маҳсулот сифатини оширмоқдалар. Биз орадан бир йилдан сал кўпроқ вақт ўтгач тўққизинчи беш йиллик якунларини чиқарамиз. Ҳозирнинг ўзидаёқ дадил айтиш мумкинки, бу якунлар совет мамлакати янада қудратлироқ бўлиб қолганлигини, коммунизм қуриш йўлидан янги катта қадам қўйганлигини кўрсатади!

Ҳурматли ўртоқлар!

Сиз билан биз аввало, бу ерда, Европада халқаро муносабатларни тубдан қайта қуриш учун шарт-шароит вужудга келган бир даврда яшаб турибмиз. Турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши асосида яхши қўшничилик ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик муносабатларини қарор топтириш йўли очилмоқда. Совет мамлакати ўзи вужудга келган кундан бошлабоқ ҳамиша шундай бўлишини талаб қилиб келган эди. Модомики ҳозир бу вазифа амалий равишда ҳал этилаётган экан, шуни тўғридан-тўғри айтиш керакки, жаҳон социализми мустаҳкамланганлиги ва социалистик давлатларнинг дунё майдонидаги роли беқиёс ўсганлиги туфайли бунга эришилди.

Тушунарли сабабларга кўра социалистик мамлакатларнинг Германия Федератив Республикаси билан муносабатлари Европа тинчлигини мустаҳкамловчи проблемалар комплексида алоҳида ўрин олиб турибди. Биз ҳаммамиз бу масалага катта эътибор бермоқдамиз. Бу ишда кейинги йилларда эришилган силжишни юксак баҳолаш учун асослар бор, деган фикрдаман.

Шуни таъкидлаш зарурки, тинч-тотув яшаш принциплари асосида иккала герман давлати ўртасидаги муносабатларни нормаллаштириш ва ривожлантиришни ёқлаб чиқаётган Германия Демократик Республикасининг сиёсати социалистик мамлакатлар умумий йўлининг муҳим таркибий қисми ва айниқса Европада халқаро кескинликни юмшатишнинг муҳим элементидир.

Кейинги йилларда социалистик мамлакатлар билан ГФР ўртасидаги муносабатларда ғанимлик ва муҳолифликдан тинч ўзаро манфаатли ҳамкорликка ўтилганлигини Европа жамоатчилиги, шу жумладан, бизнинг билишимизча, ГФРнинг ўзидаги аҳолининг кўпчилиги ҳам қўллаб-қувватламоқда. Буни биз тинчлик ва кескинликни юмшатиш сиёсатининг бундан буёнги муваффақиятлари гарови деб биламиз.

Содир бўлаётган ўзгаришларни ёқтирмаётган нуфузли доиралар ГФРда ҳали борлигини биламиз, албатта. Улар социалистик мамлакатлар билан тузилган шартномаларни замонанинг зайли билан ноиложликдан қилинган бир иш деб ҳисобламоқдалар ва бу шартномаларнинг амалий аҳамиятини иложи борича камайтиришни истайдилар. Шуни ошкора айтиб қўяйки, Ғарбий Берлинга доир тўрт томонлама битимга хилоф иш тутиб, алоҳида устунликлар олиш йўлидаги уринишлар ҳам шу кучларга қўл келади.

Бизнинг фикримизча, турли социал системаларга мансуб давлатларнинг холис нияти ва масалага масъулият билан ёндошиши туфайли кўп куч-ғайратлар сарфлаш эвазига эришилган натижалар шу қадар қимматли ва муҳимдирки, уларни андаккина даражада бўлса ҳам сиёсий найрангбозлик объектига айлантиришга йўл қўйиб бўлмайди.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан ГФР ўртасидаги муносабатларни актив ривожлантириш йўли ҳозирнинг ўзидаёқ амалда ўзини оқламоқда. Бу йўл ҳар иккала томонга яхшироқ ҳамжиҳатликка кўмаклашувчи сиёсий алоқалар соҳасида ҳам, шунингдек иқтисодий, илмий-техникавий ҳамкорлик, жамоат ташкилотлари ўртасидаги алоқалар, маданий ҳамкорлик соҳасида ҳам дуруст натижалар бермоқда. Ишонч билан айтиш мумкинки, ГФР билан тузилган шартномалар вужудга келтирган стабил муносабатларни ривожлантириш учун ҳуқуқий асослар доимо реал мазмун билан бойиб бормоқда. Биз шу йўлдан яна олға боришга тайёрмиз. Иккинчи томон ҳам бундан манфаатдор бўлиши лозим, деб ўйлаймиз.

Ўзларингизга маълумки, яқин вақт ичида биз ГФР канцлери Шмидт жанобларининг Москвага расмий визит билан келишини кутиб турибмиз. Бу унинг ҳукумат бошлиғи сифатида Совет Иттифоқига биринчи ташрифи бўлади. ГФР ҳукумати раҳбарларининг Федератив Республика ташқи сиёсати давомийлиги тўғрисидаги маълум баёнотларини ҳисобга олиб, биз бўлажак музокаралар ўзаро манфаатли алоқалар ва ҳамкорликни ривожлантиришда янги конкрет қадамлар қўйиш имконини беради, деб умид қиламиз. Бу эса иккала мамлакатнинг манфаатларига ҳам, шунингдек Европа тинчлиги ишига ҳам мос бўлиб тушади.

Ўртоқлар! Социалистик мамлакатлар Умумевропа кенгашининг чақирилиши ва муваффақияти йўлидаги курашга кўп куч-ғайрат сарфладилар. Тарихда шу қабилдаги биринчи учрашувнинг ўтказилиши осон бўлади, деб ҳеч қачон хом хаёл сурган эмасмиз. Дарҳақиқат, кенгашда қийинчиликлар бўлди ва ҳозир ҳам бор. Бу қийинчиликларнинг баъзилари айрим масалалар хусусида қатнашчиларнинг қарашлари бир-бирига табиий равишда мос келмаганлигидан келиб чиққан бўлса, бошқа қийинчиликлар айрим кенгаш қатнашчиларининг ўзлари учун бир томонлама манфаат кўришга эришиш йўлидаги интилиши натижасида келиб чиқди.

(Охири учинчи бетда).

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ—25 ЁШДА

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

(Боши 1—2- бетларда).

[illegible]

давлатларнинг буюк ҳамдўстлигидан ажратиб олишнинг иложи бўлмасада, ҳеч бўлмаганда узоқлаштиришга уриниб кўришдан иборатдир.

Бу мақсад рўёбга чиқмайди, албатта! Синфий душманнинг макрли пропагандаси моҳиятини ГДР меҳнаткашлари яхши тушунадилар. Улар ўз муваффақиятлари билан фахрланадилар ва бу муваффақиятларни қадрлайдилар. Ўзларининг ҳақиқий ва содиқ дўстлари ким эканлигини улар яхши биладилар.

Бизнинг давримизда социалистик давлатларнинг интернационал бирдамлиги қандай аҳамиятга эга эканлигини айни ГДРнинг тикланиш ва ривожланиш тарихи айниқса равшан кўрсатиб турибди.

Совет коммунистлари соф виждон билан айта оладиларки, ҳатто энг мураккаб вазиятларда, империалистик кучлар билан бевосита қарама-қарши туриш хавфи вужудга келган дамларда ҳам биз қардош ГДР манфаатларини қаттиқ туриб ҳимоя қилишда андаккина бўлсада иккиланишга берилганимиз йўқ.

Биз, совет кишилари Советлар мамлакати билан дўстлик Германия бирлашган социалистик партияси ва Германия Демократик Республикаси интернационалистик сиёсатининг таркибий қисми бўлиб қолганлигини, бу дўстлик мамлакатингизнинг миллион-миллион гражданлари қалбига жо бўлганлигини юксак қадрлаймиз. Азиз ўртоқлар, шунга амин бўлаверингларки, совет халқи ҳам сизларга нисбатан худди шундай эзгу туйғулар билан яшамоқда. Маркс, Энгельс, Лениннинг интернационалистик васиятларига содиқ бўлган бизнинг партиямиз совет кишиларини ГДР меҳнаткашлари билан дўстлик ва қардошлик руҳида тарбияламоқда. Ҳар қан-

[illegible]

тоб қилади.

* * *

Тантанали мажлис партия гимни «Интернационал»ни ижро этиш билан тугади.

* * *

Э. Хонеккер ва Л. И. Брежнев ўртоқларнинг нутқларини Совет мамлакати ва дунёнинг кўп давлатларидаги миллион-миллион кишилар зўр қизиқиш ва эътибор билан тингладилар.

* * *

Шу куни ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг топшириғига биноан уралли рассомлар ва усталарнинг қўли билан ясалган эсдалик совғани ГБСП Марказий Комитети, ГДР Давлат кенгаши ва Министрлар Советига топширди. Тортиқ—Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикасининг давлат байроқлари ранг-баранг қимматбаҳо тошлардан ишланган композициядир.

— Шу жавоҳирлар,—деди ўртоқ Л. И. Брежнев, — дўстлигимизнинг негизи бўлмиш садоқат, матонат, софликдан иборат тушунчаларни азалдан бери ифодалайди. Дўстлигимиз шу революцион рамзий композицияга ишлатилган жавоҳирлар каби абадий бўлсин!

Ўртоқ Э. Хонеккер ушбу тортиқ учун ГБСП Марказий Комитети, ГДР давлат кенгаши ва Министрлар Совети номидан КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советига самимий миннатдорчилик билдирди.

Ўртоқ Э. Хонеккер ГБСП билан КПССнинг, ГДР халқи билан СССР халқининг бузилмас жанговар ҳамдўстлиги рамзи сифатида эсдалик совға — В. И. Лениннинг металлга ишланган барельеф портретини совет партия-ҳукумати делегациясига топширди.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВГА ГДРНИНГ ОЛИЙ МУКОФОТИ ТОПШИРИЛДИ

[Боши биринчи бетда].

Совет Армиясининг генерали ўртоқ Леонид Ильич Брежневга Карл Маркс орденини топшириб, шу билан ғалаба гарови бўлиб хизмат қилган ленинизм илмий назарияси ва практикаси учун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан улуғ совет халқига миннатдорчилик билдирмоқдалар.

Германия Демократик Республикамизнинг 25 йиллик тарихи давомида Ленин партияси ва давлати ҳамиша ўзларини бизнинг яхши дўстларимиз, синфдош коммунистик қардошларимиз эканликларини кўрсатиб келдилар. Аммо бугун шу ерда ўртоқ Леонид Ильич Брежнев КПСС ленинча раҳбарлигига бошчилик қилган шу ўн йил мобайнида социалистик давлатлар ҳамдўстлигининг жипслиги ва куч-қудрати ғоят мустаҳкамланди ва жаҳон коммунистик ҳаракати ғоят юксалди, деб айтишга ижозат бергайсиз.

Факт фактлигича қолаверади: социалистик давлатлар ҳамдўстлиги ўзининг асосий кучи — СССР теварагига ҳеч қачон ҳозиргидек мустаҳкам жипслашган эмас. Социалистик ҳамдўстлигимизнинг ўсиб бораётган куч-қудрати ва бирлиги жаҳон тарихининг боришига ҳеч қачон ҳозиргидек кучли таъсир кўрсатган эмас. КПСС XXIV съезди қандай чуқур таъсир кўрсатганлигини, совет халқининг коммунизм сари олға қилаётган ҳаракати, шунингдек КПСС XXIV съезди қабул қилган буюк Тинчлик программаси планетамизда тинчлик ва тараққиёт ишига зўр таъсир ўтказаётганлигини барча мамлакатлардаги миллион-миллион кишилар сезиб турибди.

Бундан бир йил муқаддам, тинчликсевар кучларнинг жаҳон конгрессида халқаро тинчлик Ленин мукофоти лауреати ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг сўзлаган программа нутқи халқларга барча қитъаларда халқаро муносабатларда кескинликни тобора юмшатиш ва мустаҳкам тинчликка эришишнинг реал йўлини кўрсатиб берди.

Азиз ўртоқлар ва дўстлар!

Илмий коммунизмнинг асосчиси, гениал мутафаккир ва революционер Карл Маркс номидаги орденни биз Ленин партияси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретарига зўр шавқ-завқ билан топширмоқдамиз.

Ленин партияси ва Ленин мамлакати Карл Маркснинг: бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз! деган ажойиб чақириғининг тантанаси учун курашмоқда. Германия Демократик Республикасининг халқи бу шиор партияларимиз, давлатларимиз ва халқларимизнинг дўстлиги ва иттифоқи туфайли қандай амалга оширилаётганлигини ўтган 25 йил мобайнидаги тажрибасида билиб турибди.

Германия Демократик Республикаси ташкил этилганлигининг 25 йиллиги кунида биз Улуғ Совет халқининг намояндалари бўлган сиз, азиз ўртоқ Леонид Ильич Брежневга совет партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари, сиз, азиз ўртоқларга шуни айтмоқчимизки, ГДР билан Совет Иттифоқи ўртасидаги абадий иттифоқ ва қардошларча дўстлик Германия Демократик Республикаси гражданларининг жонажон иши, кундалик нияти, уй-фикри ва амалий иши бўлиб қолди. Бу эса ҳеч шубҳасиз Германия Демократик Республикаси 25 йиллик тарихининг энг ажойиб якунларидан биридир. Бу бизга қувонч ва ғалабага ишонч бағишлайди. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Бош секретарига Карл Маркс орденини топшириш чоғидаги беҳад шодлигимиз биз учун улуғ интернационал бурчимизнинг ифодасидир.

Бизлар Ленин партияси ва Ленин мамлакати билан мустаҳкам бирлашиб бундан кейин ҳам социализм, коммунизм ишининг тантанаси учун, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун курашга ўз ҳиссамизни қўшамиз, деб ваъда берамиз. Карл Маркс ордени билан бирга Карл Маркс ватани коммунистларининг шу ваъдасини қабул қилгайсиз. **[Давомли қарсаклар].**

* * *

Ўртоқ Э. Хонеккер Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети, Германия Демократик Республикаси Давлат кенгаши ва Министрлар Советининг қарорини ўқиб берди. Қарорда бундай дейилади:

Марксизм-ленинизм ғояларининг тантанаси учун, социалистик ҳамдўстлик давлатларининг куч-қудрати ва бирлигини мустаҳкамлаш учун, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Германия Бирлашган социалистик партияси ўртасида жанговар иттифоқни, Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси халқлари ўртасида дўстлик, қардошлик ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлаш учун курашда қилган ғоят буюк хизматларини тақдирлаб Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневга Германия Демократик Республикаси ташкил этилганлигининг 25 йиллиги муносабати билан Карл Маркс ордени тақдим этилади.

* * *

Ўртоқ Э. Хонеккер ҳозир бўлганларнинг гулдурос қарсаклари остида ўртоқ Л. И. Брежневга Карл Маркс орденини тақдим этади, уни қизғин ва самимий муборакбод қилади.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев жавоб нутқи сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқ Хонеккер!

Ҳурматли ўртоқлар!

Менга ғоят қадрли бўлган мукофот учун Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетига, Германия Демократик Республикаси Давлат кенгаши ва ҳукуматига астойдил ташаккур билдираман.

Менинг шаънимга айтилган яхши сўзлар учун ҳам сизларга раҳмат. Бу мукофот ва сўзларни, аввало, ленинчи партиямиз интернационалистик сиёсатининг эътирофи деб, улуғ совет халқимизга нисбатан қардошлик туйғуларининг ифодаси деб биламан.

Шундай пайтда ёнма-ён босиб ўтилган катта йўл тўғрисида ўйлашим табиий. Мен бу йўлни қандайдир бир мавҳум нарса сифатида тасаввур қилмайман. Иқтисодий ҳамкорликни ҳар тарафлама йўлга қўйиш билан боғлиқ бўлган ишлар, ГДРнинг халқаро позицияларини мустаҳкамлаш соҳасида биргаликда қўйилган қадамлар, тинчлик ва халқаро хавфсизлик йўлида бирдамлик билан қилинган ҳаракатлар беихтиёр эсга келади.

Чуқур ҳамжиҳатлик, бир-биримизнинг муваффақиятларимиздан астойдил актив манфаатдорлик, барча принципиал масалаларда амалий бирдамлик — бизнинг муносабатларимизга, ғоят том маънодаги ва юксак аҳамиятдаги интернационалистик муносабатларимизга муттасил хос бўлиб келаётган белгилардир.

КПСС Марказий Комитети, Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси, Совет Иттифоқи ҳукумати партияларимиз, мамлакатларимиз ва халқларимизнинг дўстлигини бундан буён ҳам ҳар томонлама ривожлантириш ва мустаҳкамлашга қаттиқ бел боғлаганликларини республикангизнинг 25 йиллиги нишонланаётган шу кунларда таъкидлаб ўтмоқчиман. Азиз ўртоқлар, сизларнинг ҳамма ишларингиз ва ташаббусларингизда биз сизларга ҳамдаммиз! **[Қарсаклар].**

Бу орденни қабул қилиб олар эканман, орденга номи қўйилган инсон тўғрисида, номи коммунистик ҳаракат туғилиши билан боғланган инсон ҳақида ҳам ўйлайман.

Сал кам бир ярим асрдирки, Карл Маркс билан Фридрих Энгельснинг Владимир Ильич Ленин порлоқ равишда ривожлантирган ва давом эттирган таълимоти одамларнинг ақл-заковатини тобора кўпроқ ўзига тортиб келмоқда. Илмий дунёқараш бўлган марксизм-ленинизмнинг чинакам битмас-туганмас ҳаётийлик ва куч-қуввват манбаи бор. Бу — революцион практиканинг ўзидир.

Ҳар қандай турғунликка, консерватизмга, қолоқликка ёт бўлган бу таълимот замонавий фан, сиёсий фикр, революцион ҳаракатнинг жамики ютуқларини ўзига сингдириб келмоқда. Абадий яшнаб турувчи умри боқий дарахт каби у доимо ривожланиб, янги ғоялар ва хулосалар билан бойиб бораверади.

Айни марксизм-ленинизм замонанинг энг ўткир масалаларига жавоб топиб бераётганлигининг боиси ҳам шу. Меҳнаткашларнинг бахт-саодати учун курашни ўз ҳаётининг моҳияти деб билувчи миллион-миллион кишилар шу таълимот асосида жипслашаётганлигининг боиси шу. Инсониятнинг энг яхши орзу-умидлари шу таълимот билан, марксча-ленинча идеаллар учун олиб борилаётган кураш билан боғланганлигининг боиси ана шу.

Маркс — Энгельс — Ленин васиятларини амалга ошириш соҳасида барча мамлакатларнинг коммунистлари олиб бораётган шу курашда, тарихий ишда қатнашиш буюк масъулият ва буюк бахт-саодатдир. Бинобарин, илмий коммунизм асосчиси номи билан аталган орден мен учун юксак илҳомбахш омил бўлади.

Азиз дўстлар, сизларга яна бир бор самимий раҳмат айтаман! **[Давомли қарсаклар].**

* * *

ГБСП Марказий Комитетининг раҳбарлари, бошқа немис ўртоқлар, СССР партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари ўртоқ Л. И. Брежневни юксак мукофот билан самимий табрикладилар.

ҚАРДОШЛИКНИНГ ҲАЁТБАХШ КУЧИ

Москвада Ўзбекистон кунлари

МОСКВА, 7 октябрь. (ЎзТАГ махсус мухбири Ю. Кружилин). Қалбларни тўлқинлантирувчи воқеаларга бой бўлган бугунги кун бу ерда ўтаётган Ўзбекистон кунлари орасида улкан байрамнинг энг авжи бўлиб қолди. Шу куни мамлакатнинг асосий залларидан бирида, Союзлар уйининг Колонна залида кечқурун тантаналар бўлиб ўтди.

Ўзбекистон меҳнаткашларининг делегацияси эрталаб КПСС Москва шаҳар комитетида қабул қилинди. Бўлиб ўтган суҳбат вақтида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Москва шаҳар партия комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин республика вакилларини тарихий сана — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлигининг 50 йиллиги билан қизғин табриклади. В. В. Гришин совет Ватанидаги барча халқларнинг бахт-саодати йўлида республика экономикасини ва маданиятини ривожлантиришда янги-янги муваффақиятлар тилади, москваликларнинг меҳнат зафари тўғрисида, пойтахтнинг бугунги ва эртанги куни ҳақида гапириб берди.

Ўзбекистондан Москвага келган кишиларнинг ҳаммаси бугун мўлжаллаб қўйилган Самовий шаҳарчага боришни, совет космонавтлари билан бўладиган учрашувни орзиқиб кутардилар. Ниҳоят, бу орзу рўёбга чиқди.

...Соат ўт етти, Союзлар уйининг Колонна зали. Бу зални Москва жамоатчилигининг намояндалари, Ўзбекистон вакиллари лиқ тўлдирдилар. Ўзбекистон ССР ва республика Компартияси ташкил топган куннинг эллик йиллигига бағишланган тантанали кеча бошланади.

Кечани Москва шаҳар партия комитетининг секретари Р. Ф. Дементьева очди.

Тўпланганлар КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайладилар.

Минбарга республика меҳнаткашлари делегациясининг раҳбари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, секретари О. У. Салимов чиқади. У Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг номидан, ўзбек халқи, республиканинг барча меҳнаткашлари номидан Ватанимизнинг шонли пойтахти Москвага, москваликларга самимий салом топширади.

Ўзбекистон халқларининг ярим асрдан кўпроқ вақт мобайнидаги юксалиш ва равнақ топиш тарихи Москва номи билан ва унинг руҳи билан чамбарчас боғлангандир. Буюк коммунистлар партиясининг иродаси билан Туркистон меҳнаткашларига ўз халқ ҳокимиятини сақлаб қолиш, капиталистлар ва бойларни, босмачилар ва интервентларни абадий тугатишга ёрдам бериш учун Москва вокзалларидан қизил гвардиячиларнинг эшелонлари жўнаб кетган эди. Владимир Ильич Лениннинг Кремлдаги хонасидан Мирзачўлнинг чанқоқ ерларини ўзлаштириш тўғрисидаги Декрет жўнатилган эди. Бу декрет маблағ ажратиш билан, мутахассислар ва техника билан мустаҳкамланган эди. Ўзбек диёрининг гуллаб-яшнаши худди ана шу тарихий ҳужжат билан бошланди. Туркистонда маданий революция тарихи Тошкентда Шарқдаги биринчи университетни ташкил этиш тўғрисидаги Ленин Декрети билан бошланади.

Ўзбекистон республикаси— бу совет кишилари интернационал бирлигининг ажойиб кўринишларидан яна биридир, КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси ва шахсан ўртоқ Леонид Ильич Брежнев Совет Иттифоқидаги барча халқлар экономикаси ва маданиятининг равнақи тўғрисида ҳормай-толмай ғамхўрлик қилаётганлигининг ёрқин далилидир. Бу айёмнинг аҳамияти яна шунинг учун ортадики, Ўзбекистон кунлари Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллиги арафасида ўтказилмоқда. Ўзбекистон меҳнаткашлари ярим аср мобайнида босиб ўтган йўл ўзининг сиёсий, ижтимоий, иқтисодий ва маданий ўзгаришлар соҳасидаги зафарларининг улуғворлиги жиҳатидан асрларга тенг келади. Октябрь нури асрий қоронғиликни йўқ қилди ва ўзбек диёри узра янги, бахтли ва қувончли ҳаёт қуёши нур соча бошлади. Ўзбекистон меҳнаткашлари ўзлари эришган барча муваффақиятлари учун Октябрдан, Совет ҳокимиятидан, Коммунистик партиянинг ленинча миллий сиёсатидан миннатдордирлар. Совет республикаларининг қардошлик оиласида озод ва тенг ҳуқуқли республика — Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси, Шарқда социализмнинг ёрқин машъали бўлиб қолган республика худди мана шу заминда камол топди.

Ленин партиясининг содиқ жанговар отряди бўлган Ўзбекистон Компартияси республика меҳнаткашларининг синалган авангардидир. Ўзбекистон коммунистлари, республиканинг барча меҳнаткашлари беш йиллик топшириқлари шараф билан бажарилади, бутун мамлакат сингари республика коммунизм йўлида яна бир улкан қадам қўяди, деб астойдил ишонадилар. Ленинчи партиямизнинг буюк ва ғолибона байроғи остида вужудга келган ва мустаҳкамланган СССР халқларининг бузилмас бирлиги ва биродарлиги — совет кишилари эришаётган барча ғалабаларнинг гаровидир.

Ўзбекистон меҳнаткашлари номидан Ватанимиз пойтахти — қаҳрамон Москва шаҳрига туҳфа тариқасида В. И. Ленин сурати тасвирланган чиройли панно топширилади. Бу панно халқ усталари томонидан турли рангдаги қоракўл терилардан моҳирлик билан ишланган.

Тантанали кечада, шунингдек Ленин комсомоли номли Москва автозаводининг йиғувчи слесари, РСФСР Олий Советининг депутати В. Г. Шашкин, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси, республика Фанлар академиясининг вице-президенти С. Х. Сирожиддинов, Қорақалпоғистон АССР Тўрткўл районидаги «Партия XXI съезди» колхозининг механизатори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган механизатор, СССР Олий Советининг депутати С. Жуманиёзова, медицина фанлари доктори, Н.А. Семашко номидаги Бутуниттифоқ социал гигиена ва соғлиқни сақлашни ташкил этиш илмий-тадқиқот институти бўлимининг мудири Е. И. Лотова сўзга чиқдилар.

Шундан кейин Ўзбекистон ва Москва санъат усталарининг концерти бўлди. Рус ва ўзбек халқ қўшиқлари янграда. Россия ва Ўзбекистон композиторларининг музикалари ижро этилди. Совет Армиясининг А. В. Александров номли Қизил Байроқ орденли машҳур ашула ва рақс ансамблининг ҳамда «Баҳор», «Лазги», «Ялла» ансамблларининг солистлари ўз маҳоратларини намойиш этдилар. Томошабинлар СССР халқ артистлари Галия Измайлова ва Бернора Қориева рақсларини, РСФСРда хизмат кўрсатган артист Александра Стрельченко қўшиқларини олқишладилар. Томошабинлар ҳам, ижрочилар ҳам бу концертни ҳақли равишда, дўстлик концерти деб атадилар.

Союзлар уйининг Колонна залидаги тантанали кеча ёрқин, баланд руҳ билан, ғоят жозибали ўтди. Бу кеча совет халқлари шонли оиласининг ҳаётбахш кучини кўрсатувчи интернационал биродарликнинг унутилмас катта байрамига айланиб кетди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қурилишда самарали ва унумли ишлаганлиги, тўққизинчи беш йиллик планларини ва социалистик мажбуриятларни бажаришда юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришганлиги учун, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлигининг 50 йиллиги шарафига Тошкент шаҳрида ишга тушириладиган объектларни муваффақиятли қураётганлиги учун шаҳар қурилиш ва монтаж ташкилотларининг алоҳида ўрнак кўрсатган ходимларидан : «Отделстрой» трестига қарашли 28-қурилиш бошқармаси дурадгорлар бригадири Анатолий Афанасьевич Кабановга ва бўёқчилар бригадири Римма Федоровна Полиевтовага, 11-«Висотстрой» трестига қарашли 17-қурилиш бошқармаси комплекс бригадасининг бригадири Жалил Қаюмовга, «Средазтрансстрой» трестига қарашли 209-қурилиш бошқармасининг ғишт терувчиси Файзулла Умаровга, 93-махсус «Энергомонтаж» трестининг Тошкент шаҳридаги монтаж бошқармаси монтажчилар бригадири Александр Максимович Шиловга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қурилишда самарали ва унумли ишлаганлиги, тўққизинчи беш йиллик планларини ва социалистик мажбуриятларни бажаришда юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришганлиги учун, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлигининг 50 йиллиги шарафига Тошкент шаҳрида ишга тушириладиган объектларни муваффақиятли қураётганлиги учун шаҳар қурилиш ва монтаж ташкилотларининг алоҳида ўрнак кўрсатган ходимларидан бир группасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

Узбекистон ССР ва Узбекистон Компартияси 50 йил

ТЕРИМ

ИЛҒОРЛАРИГА ТЕНГЛАШИНГ

ПОЛИТОТДЕЛЧИЛАР ҒАЛАБАСИ

Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхози пахта тайёрлаш беш йиллик планини бажарди

«Политотдел» колхози 5 октябрда пахта тайёрлаш 1974 йил халқ хўжалиги планини 101,17 процент қилиб бажарди. Давлатга 5807 тонна «оқ олтин» топширилди. Ҳар гектар ердан 32 центнердан ҳосил кўтарилди. Териб олинган ҳамма пахта биринчи сортга қабул қилинди.

План 18 иш кунида, ўтган йилги шу муддатдан 6 кун олдин адо этилди. Етиштирилган «оқ олтин»нинг ҳаммаси машиналар билан йиғиб-териб олинди. Мавжуд 54 та икки қаторли агрегатнинг ҳар бири билан ўрта ҳисобда 100 тоннадан пахта терилди.

Хўжалик меҳнаткашлари ғалла, каноп, пилла, сут ва тухум топшириш халқ хўжалик планларини ҳам муддатидан олдин ошириб адо этдилар. Ҳар бош соғин сигирдан 4 минг килограммдан ортиқ сут соғиб олинди.

Колхоз пахта ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш бўйича беш йиллик планни муддатидан бир йил олдин бажарди.

Йиғим-терим қизғин давом этмоқда. Ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил олиш учун кураш боряпти. Бу билан давлатга қўшимча равишда 2 минг тоннадан зиёд пахта топширилади.

Ю. ЗИЕДОВ.

ҚОЙИЛ, УЗБЕКИСТОНЛИК КОМБАЙНЧИЛАР

Қозоғистонга ғалла уримида қатнашиш учун ёрдамга борган ўзбекистонлик комбайнчилар ўзларининг жонажон колхоз ва совхозларига қайтиб келдилар. Бу йил Тошкент, Сирдарё, Қашқадарё ва бошқа областларнинг ғаллакор хўжаликларидан 900 киши қозоғистонлик қардош ғаллакорларга ёрдам бериб қайтишди.

Ўзбек механизаторлари Тўрғай областидаги қўриқ ерларда 50 кун зарбдор меҳнат қилдилар. Улар бу ерда ўзларининг юксак маҳоратларини кўрсатишга эришдилар. 40 минг гектар ердаги ғалла нобуд қилинмасдан ўз вақтида ўриб берилди. Комбайнчиларнинг шахсий варақаларида қайд қилинган сифат белгилари бундан ёрқин далолат бериб турибди.

Ўзбек механизаторларининг мардонавор меҳнати Тўрғай область партия ва совет ташкилотларининг ҳурматига сазовор бўлди. Уларга «Қойил, Ўзбекистон комбайнчилари» деб раҳмат айтишди. 180 комбайнчига «Социалистик мусобақа ғолиби» фахрий значоги топширилди.

Сурхондарё областидаги «Деҳқонобод» совхозининг механизатори Тоир Холматов ғалла ўримида алоҳида ўрнак кўрсатди. У 1000 гектардан ортиқ ердаги ғаллани ўриб беришга эришди. Шу билан у мавсум нормасини 5 баравар ошириб бажарди. Қашқадарё областидаги Карл Маркс номли совхоздан Урол Турдиев, Энгельс номли совхоздан Иззат Йўлдошев ва бошқалар ғалла ўримида ғоятда яхши ишладилар.

50 га яқин механизатор ўрим-йиғим ишларини туғаллаб, келгуси йил ҳосилига тайёргарлик кўришда қозоқ дўстларига кўмаклашиб, ҳайдов тракторларига миндилар. Шу кунларда Тўрғай областидаги Гагарин номли қўриқ совхозда ўзбекистонлик 32 тракторчи ерларни шудгорлашда иштирок этмоқда.

5.000.000 ТОННА ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ ХИРМОНИ

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 7 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	мавсум бошидан	Шу жумладан машинада: бир кунда	Шу жумладан машинада: мавсум бошидан
Андижон	2,53	88,60	3,65	63,15
Тошкент	3,65	78,88	4,33	85,53,
Қашқадарё	2,44	77,95	2,54	40,06
Сурхондарё	2,00	76,41	2,35	69,72
Жиззах	4,36	68,86	4,60	67,77
Бухоро	2,57	68,39	3,70	53,05
Наманган	2,60	68,06	3,44	60,74
Сирдарё	4,94	67,82	6,75	84,82
Фарғона	2,81	63,73	2,99	26,25
Хоразм	2,88	62,06	2,38	37,48
ҚҚ АССР	2,88	61,50	2,33	49,21
Самарқанд	3,12	40,86	4,21	43,77
Республика бўйича:	2,94	68,64	3,60	57,26

Шу жумладан ингичка толали пахта

Республика бўйича:	1,69	44,25

Узбекистон ССР районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 6 октябрга бўлган маълумот

Биринчи стун — районлар; иккинчи стун — мавсум бошидан бери тайёрланган пахта; учинчи стун — шу жумладан, машина терими.

АНДИЖОН ОБЛАСТИ

ИЗБОСКАН	102,15	81,44
ХУЖАОБОД	101,42	46,74
Комсомолобод	91,63	101,39
Ленин	89,47	34,11
Бўз	89,12	59,06
Пахтаобод	86,23	54,57
Андижон	84,50	36,55
Жалолқудуқ	81,87	63,82
Москва	81,24	50,19
Балиқчи	80,20	60,15
Марҳамат	78,01	65,99
Қўрғонтепа	75,86	68,58

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

Юқори Чирчиқ	89,85	96,29
Қуйи Чирчиқ	82,65	94,44
Бекобод	80,93	86,42
Оққўрғон	78,13	83,92
Бўка	75,23	77,16
Янгийўл	72,56	61,27
Пискент	71,36	72,54
Урта Чирчиқ	68,03	83,52
Чиноз	63,55	59,26

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ

Чироқчи	92,52	43,06
Китоб	90,19	33,83
Шаҳрисабз	89,81	42,41
Яккабоғ	85,36	40,98
Ғузор	78,42	32,15
Қамаши	72,31	33,31
Ульянов	65,25	39,87
Косон	58,21	39,89
Қарши	57,45	26,85

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ

Сариосиё	85,77	77,12
Денов	81,38	74,22
Шўрчи	79,80	75,24
Шеробод	71,01	79,50
Жарқўрғон	69,90	41,64
Гагарин	65,04	71,66
Термиз	60,19	25,72

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ

Жиззах	79,37	116,47
Дўстлик	66,70	66,63
Октябрь	62,51	56,65
Пахтакор	58,26	60,34
Мирзачўл	55,63	54,25
Ғаллаорол	43,78	19,72

БУХОРО ОБЛАСТИ

Ромитан	78,18	57,31
Қоракўл	75,83	77,52
Шофиркон	75,04	44,54
Олот	72,82	70,11
Қизилтепа	66,17	58,75
Ғиждувон	66,08	47,00
Свердлов	62,76	48,69
Вобкент	58,20	52,42
Когон	58,19	31,28
Бухоро	55,65	35,60
Навоий	53,92	39,86

НАМАНГАН ОБЛАСТИ

Тўрақўрғон	70,69	45,15
Янгиқўрғон	70,52	39,12
Учқўрғон	70,13	100,00
Норин	69,53	99,53
Задарё	68,38	62,06
Наманган	66,99	53,08
Уйчи	63,16	53,53
Поп	61,32	49,39
Косонсой	58,34	13,94
Чуст	54,57	1,62

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ

Ворошилов	81,27	112,42
Гулистон	67,66	105,14
Боёвут	65,89	94,99
Сирдарё	60,03	65,31
Ильич	59,76	72,93
Янгиер	53,53	56,34
Оқолтин	49,44	54,47

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ

Қува	73,58	19,69
Охунбобоев	69,29	21,49
Киров	64,79	29,50
Бағдод	64,61	17,04
Узбекистон	63,43	39,18
Риштон	61,48	31,11
Тошлоқ	60,91	6,69
Ленинград	59,17	17,44
Фарғона	56,26	10,52
Қувасой шаҳри	55,27	4,65
Фрунзе	51,51	46,17
Бувайда	51,12	13,18
Олтиариқ	47,73	17,49

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ

Хива	78,40	44,02
Боғот	69,26	48,82
Хонқа	61,83	35,90
Янгиариқ	59,65	36,75
Шовот	58,91	35,77
Урганч	56,11	35,83
Қўшкўпир	55,98	29,51
Хазорасп	53,33	25,47
Гурлан	47,74	29,19

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

Хўжайли	84,12	69,82
Нукус	67,02	60,17
Кегайли	64,07	64,54
Қўнғирот	62,25	53,34
Ленинобод	58,18	58,31
Шуманай	56,88	49,29
Чимбой	55,67	52,90
Тахтакўпир	55,05	52,12
Амударё	54,80	37,22
Беруний	54,47	37,43
Тўрткўл	52,71	22,09

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ

Пахтачи	56,34	61,08
Хатирчи	48,81	50,08
Иштихон	47,26	54,69
Каттақўрғон	41,34	39,95
Пайариқ	40,08	49,94
Нарпай	38,83	39,16
Пастдарғом	28,47	28,27
Оқдарё	22,28	14,45
Жомбой	21,00	18,08
Булунғур	18,57	17,95

Сирдарё районидаги «Правда» колхозида Шодиевчилар издоши ака-ука Мамановлар «зангори кема» штурвалини бошқармоқдалар. Улар мавсумда 550 тонна «оқ олтин» теришга аҳд қилганлар. Ака-укалар терим суръатини кун сайин ошира бориб, шу кунгача агрегатларида 270 тоннадан зиёд дурдона теришди. Суратларда: ака-ука Исмат, Наби, Ғайрат Мамановлар.

Ж. Тўраев фотолари.

ДОН—ДАВЛАТГА

Республика областларида дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 7 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — мавсум бошидан буён тайёрланган дон (тонна ҳисобида); учинчи стун — топшириққа нисбатан процент ҳисобида.

Бухоро	19970	105,1
Самарқанд	55334	92,2
Андижон	24783	79,9
Фарғона	19186	76,7
Қашқадарё	60891	76,1
Тошкент	43657	61,5
Сурхондарё	23542	58,8
Наманган	16112	46,0
Хоразм	18648	44,4
ҚҚАССР	44556	42,0
Жиззах	39682	41,8
Сирдарё	16478	39,2
Республика бўйича:	382839	61,2

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида 1975 йил ҳосили учун шудгорлашнинг бориши тўғрисида шу йил 7 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — шудгор қилинган майдон (гектар ҳисобида), учинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Хоразм	1623	16,2
Тошкент	30612	14,0
Жиззах	11025	7,6
Сирдарё	6344	7,2
Наманган	8677	6,3
Сурхондарё	8800	5,9
Фарғона	8167	5,8
Самарқанд	10777	4,8
Андижон	7105	4,1
Бухоро	4235	2,3
Қашқадарё	3407	2,1
ҚҚ АССР	560	1,0
Республика бўйича:	101332	6,0

ҚАРДОШЛАРЧА ҲАМКОРЛИК

1949 йилнинг 7 октябрида биринчи социалистик герман давлати — Германия Демократик Республикаси ташкил топди. Мана 25 йилдирки, немис меҳнаткашларининг социалистик давлати тинчлик ва барча халқлар билан дўстлик сиёсатини ўтказиб келаётир. Буни СССР билан ГДР ўртасидаги дўстона алоқалар ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Биргина савдо-сотиқ соҳасида — СССРнинг ташқи товар оборотида ГДР маҳсулотлари 16 процентни, ГДР ташқи товар оборотида эса СССР маҳсулотлари 43 процентни ташкил этади.

Кейинги йилларда Ўзбекистон билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги иқтисодий ва маданий алоқалар айниқса ривожланди. ГДР Совет Ўзбекистонидан экспорт қилинаётган маҳсулотларни харид қилишда Европадаги бошқа социалистик мамлакатлар ичида биринчи ўринни эгаллайди. Республикамизда тайёрланаётган кабель маҳсулотлари, гидрометприборлар, радиолампа ва радио деталлар, пахта толаси, пахта мойи ва бошқа маҳсулотлар ГДР импортининг асосий қисмини ташкил этади. ГДР — ғарб мамлакатлари ичида Ўзбекистондан энг кўп пахта толаси харид қилувчи мамлакатдир.

Ўзбекистон чет элдан келувчи маҳсулотларнинг катта қисмини ГДРдан олади. Германия Демократик Республикаси саноатчилари ясаган қудратли машиналарни бугунги кунда Денов ёғ-экстракцияси заводида, Самарқанд консерва заводида, Чирчиқ электр химия комбинатида, Фарғона азот ўғитлари заводида кўриш мумкин. ГДРдан келтирилган электровоз ва тош майдаловчи машиналар, экскаваторлар Олтинтопган кон-металлургия комбинати, Юмур-тоғ ва Қарши даштининг жанубий карьери қурилишларида ишлатиляпти. Кейинги пайтларда Ўзбекистонда ГДРда ишланган маиший электр буюмлари, маиший химия маҳсулотлари, чинни асбоблар, ип газламалар, фотопленка, музика асбоблари, болалар ўйинчоқлари, ёзув машинкалари айниқса манзур бўлмоқда.

Германия Демократик Республикаси билан илмий ва маданий ҳамкорлик ишига мамлакатимизнинг бошқа республикалари қатори Совет Ўзбекистони ҳам муносиб ҳисса қўшмоқда. Масалан, Тошкентдаги 10-мактаб ўқитувчиси Л. Д. Красикова ГДРда рус тили ўқитувчилари малакасини ошириш соҳасида катта ишлар олиб борди. У «Совет адабиётида В. И. Ленин образи» мавзуида лекциялар ўқиди. Ўзбекистон ССР халқ артисти Ботир Зокировнинг дўст мамлакатдаги гастроллари муваффақият билан ўтди. СССР халқ артисти Саодат Қобулова, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Баҳром Мавлонов ва Сосон Беньяминов, балет солистлари Севилья ва Ражаб Тангуриевлар иштирокидаги Ўзбекистон артистлари чиқишларини ГДРлик томошабинлар айниқса илиқ қарши олишди.

Ўзбекистонда ўтган ГДР маданияти декадаси халқларимиз ўртасидаги дўстликнинг ҳақиқий тантанасига айланди. «Оқ олтин» ўлкаси меҳнаткашлари Г. Ганель, У. Май, И. Кохан, У. Генрих, Г. Петцольд, Р. Циммер сингари истеъдодли хонандалар, раққосалар ва муғаннийлар ижросидаги концертларни мириқиб томоша қилдилар. Декада қатнашчилари Тошкент, Самарқанд, Фарғона, Ангрен, Андижон, Олмалиқ, Гулистон ёки Чирчиқда, қаерда бўлмасинлар, ҳамма ерда шоду-хуррамлик билан, ўзбек халқига хос меҳмоннавозлик билан кутиб олинди.

Қардош социалистик мамлакатлар билан дўстона алоқаларни мустаҳкамлашда Ўзбекистон жамоат ташкилотлари катта роль ўйнамоқда. Бу ўринда 1968 йили тузилган СССР—ГДР дўстлик жамиятининг Ўзбекистон бўлими ролини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Дўстлик жамияти Ўзбекистон бўлимининг чет эллик активлари катта иш қилмоқдалар. Масалан, Герман — Совет дўстлик жамияти правлениесининг аъзоси берлинлик Герхард Оденбах Ўзбекистонда бир неча бор бўлган. У ўз ватанида СССР ва Ўзбекистон ССР эришаётган ютуқлар ҳақида юзга яқин лекция ўқиди, қисқа метражли фильмлар ёрдамида қизиқарли суҳбатлар ўтказди. Халқларимиз ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга кўмаклашувчи бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Ташкил топганининг 25 йиллигини нишонлаётган Германия Демократик Республикасининг меҳнаткашларига барча совет кишилари қатори Ўзбекистон халқлари ҳам қизғин кутловлар йўллаб, социалистик қурилиш ишларида уларга янгидан-янги муваффақиятлар тилайдилар.

К. КАРИМОВ,
тарих фанлари кандидати.

БАЙРАМ БИЛАН, ДЎСТЛАР!

7 октябрда Тошкент меҳнаткашларининг юзлаб вакиллари Германия Демократик Республикаси ташкил топганлигининг 25 йиллигига бағишланган умумшаҳар тантанали йиғилишига тўпландилар. Йиғилишда Германия Демократик Республикасидан келган туристлар ҳам ҳозир бўлдилар. Улар ўз байрамларини Ўзбекистон диёрида нишонламоқдалар.

В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети кафедраси мудири, Германия Демократик Республикаси билан дўстлик совет жамияти Ўзбекистон бўлими правлениеси раисининг ўринбосари Д. Рашидова биринчи немис социалистик давлати босиб ўтган шонли йўл тўғрисида гапирди.

Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари В. В. Барабаш, шоир Эркин Воҳидов, «Узглавлеспром» бўлим бошлиғи Ш. Комилов, авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг инженери М. Тагирова Тошкент меҳнаткашларининг фикри ва ҳис-туйғуларини ифодалаб, Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларини янги ҳаёт бунёд этишда эришаётган ажойиб муваффақиятлари билан қизғин табрикладилар. Шаҳар жамоатчилигининг вакиллари социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг бузилмас бирлиги тўғрисида, Германия Демократик Республикаси билан Совет Иттифоқи халқларини бирлаштириб турган мустаҳкам дўстлик алоқалари ҳақида зўр ифтихор билан гапирдилар. Бу дўстлик алоқалари Берлин меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги СССР партия-ҳукумат делегациясини шу кунларда зўр самимият билан кутиб олаётганликларида ўз ифодасини топмоқда.

Берлиндаги теплоцентраль ишчиси Юрген Лауэ, ГДР Фанлар академияси генетика илмий-тадқиқот институтининг ходими Герда Мюллер, берлинлик хизматчи Артур Ваннаго Германия Демократик Республикасига беғараз қардошлик ёрдами кўрсатганликлари учун совет кишиларига самимий миннатдорчилик изҳор қилдилар. Улар Ўзбекистон меҳнаткашларини республика ва унинг Компартиясининг яқинлашиб қолган 50 йиллиги билан қутладилар.

Йиғилиш қатнашчилари Герман — Совет дўстлиги жамияти Марказий правлениеси номига табрикнома қабул қилдилар. Улар шу табрикномада ривожланган социалистик жамият қуришда ГДР меҳнаткашларига янгидан-янги муваффақиятлар тиладилар.

(ЎзТАГ).

Юбилейга туҳфа

Республика ёшлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган шанбаликни баланд руҳ билан ўтказдилар.

...«Ўзбекхиммаш» заводи ёш ишчиларидан 250 киши 30-йиллардаги комсомол ветеранлар билан ёнма-ён меҳнат вахтасида турди. Михаил Ситюк бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси смена топшириғини 150 процент ошириб бажарди.

...Тошкентдаги 2-тикув фабрикасининг комсомол-ёшлари тежаб қолинган хом ашё ҳисобига ишлаб, планда кўзда тутилгандан икки баравар кўп маҳсулот ишлаб чиқардилар.

... Тошкент Давлат университети студентларидан қарийб саккиз минг киши В. И. Ленин номли майдонни реконструкция қилаётган қурувчиларга ёрдам бердилар. бошқа юбилей объектларида ишладилар.

Қишлоқ меҳнатчилари ҳам зарбдорларча ишладилар. Урта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхозининг ВЛКСМ XVII съезди делегати Илёс Сулаймонов бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси шанбалик кунида 40 тоннадан кўпроқ пахта терди. Бригада «оқ олтин» тайёрлаш планини бажарганлиги тўғрисида 6 октябрда, муддатидан олдин рапорт берди.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетида ЎзТАГ мухбирига маълум қилишларича, юбилей шанбалигида икки миллиондан кўпроқ комсомол-ёш иштирок этди. Икки кун ичида 80 минг тонна «оқ олтин» терилган, бир миллион сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилган. Ишлаб топилган бутун пул комсомол жамғармасига берилади.

СПОРТ. БЕЛЛАШУВЛАР. ОЧКОЛАР

ХОККЕЙ. «Канада-74» деб номланган профессионаллар ҳамда Совет Иттифоқининг ҳаваскор хоккейчилари терма командаларининг ўтган шанба ва якшанба кунги учрашувлари билан Москвадаги иккинчи туркум мусобақалари тугади. 5 октябрдаги учрашув 4:4 ҳисобида дуранг бўлди. Охирги, тўртинчи ўйинда эса мезбонлар ютуққа эришдилар — 3:2. Шундай қилиб Совет хоккейчилари Канадада ва ўз майдонларида саккизта ўйин ўтказиб, тўрт марта ғалаба қилдилар, бир учрашув профессионаллар фойдасига ҳал бўлди, уч матчда дуранг натижа қайд этилди.

ФУТБОЛ. Мамлакат олий лига командалари ўтган куни 24-тур ўйинларини ўтказдилар. Ереваннинг «Арарат» командаси футболчилари ўз майдонларида Ленинград зенитчиларини қабул қилиб, йирик ҳисоб (4:0) билан ғалабага эришдилар. Турнир пешқадамлари «Торпедо» (Москва) билан «Динамо» (Киев) командалари учрашувида ҳисоб ажрим бўлмади —1:1. Қолган ўйинлар қуйидагича якунланди: «Динамо» (Тб) — «Динамо» (М) — 0:0, «Черноморец» — «Шахтер» — 1:0, «Нистру» — «Заря» — 0:0, «Карпати» — «Днепр» — 4:3, «Спартак» — ЦСКА — 2:1.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.30 — ТОШКЕНТ. 10.40 — **Аловуддиннинг сеҳрли чироғи** (бадиий фильм). 12.00 — МОСКВА. 12.05— Гимнастика. 12.20 — Янгиликлар. 12.30 — Тележурнал. 13.00 — Концерт. 13.30 — **Ҳайвонот оламида.** 18.10 — ТОШКЕНТ. 18.20 — Кинофильмлар. 18.45 — **«Ахборот».** 19.00 — **Футбол: «Пахтакор» — «Қайрат».** 20.45 — **«Ахборот».** 21.05 — **Пахтазор — мардлар майдони.** 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Халқ контроли экрани. 23.00 — Совет киноси усталари. СССР халқ артисти К. Лавров. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.10 — МОСКВА. 18.40 — «Объектив». 19.10 — Янгиликлар. 19.20 — Москва ҳайвонот боғида. 19.50 — Маоизм идеология ва тажриба. 20.20 — Расмларда акс этар қуёш. 20.35 — Бу ҳамманинг иши. 20.50 — **Олтин пиллапоя** (бадиий фильм). 22.00 — Ёшлар ижоди (Тошкент). 22.30 — Спорт кўрсатуви. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.10 — Қизиқувчилар экрани. 19.40 — **Саратон** (бадиий фильм). 21.00 — Ўқув кўрсатуви. 21.40— Тошкент янгиликлари. 21.55 — Тамарахоним куйлайди.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 8/Х да **Чио-Чио-сан,** 9/Х да **Оққуш кўли,** 10/Х да **Риголетто.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/Х да **Олтин девор,** 9/Х да **Парвоз,** 10/Х да **Ажал минораси.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 9/Х да **Ажаб савдолар.** 10/Х да **Олифта.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Юрий Дуров иштирокида «ДЎСТЛИК ҚАНОТИДА»** цирк томошалари.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Тоннель охиридаги ёруғлик — «ЧАЙКА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА», (жуфт соатларда), «ВОСТОК», «НУКУС», «СПУТНИК», САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Шпессарт қалъасидаги шарпалар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Ишсиз эркаклар — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).

Озодлик нашъаси — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Ҳамроз — «КЎКЧА» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Тоннель охиридаги ёруғлик — «ФЕСТИВАЛЬ».

НИЗОМИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра доцентлари: рус тилшунослиги (рус тили тарихи), илмий атеизм, этика ва эстетика.

КОНКУРС МУДДАТИ — 19 ОКТЯБРГАЧА

Ариза ва ҳужжатлар: қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳар, Педагогика кўчаси, 103-уй, ўқув илмий бўлим.

БУХОРО ШАҲРИГА БОРАДИГАН ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА

СИЗГА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ УЧУН КОМФОРТАБЕЛЛИ ЯНГИ «ИНТУРИСТ» МЕҲМОНХОНАСИ ИШГА ТУШИРИЛДИ

Меҳмонхонада разрядсиз категориядаги ресторан, кафе ва банкет зали мавжуд. Тантанали кечаларни ўтказиш учун аҳолидан заявкалар қабул қилинади.

Меҳмонхона адреси: Бухоро шаҳри, «Октябрь 40 йиллиги» кўчаси.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

8 ОКТЯБРЬ КЕЧ СОАТ 19.00 ДА СССР биринчилиги учун олий лиганинг «КАЙРАТ» (Олмаота) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) командалар ўртасида

ФУТБОЛ

Билетлар сотилмоқда.

4-Давлат лойиҳалаш институти коллективи институтнинг лойиҳа бош инженери Ҳ. Р. Раҳмоновга онаси

Мунаввар ТУРАЕВАнинг

ва акаси

Ҳаким РАҲМОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар — 338142. коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Р. — 03788. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 235.